Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

הײַנט 8 זײַטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 176 (1171) | Łódź, Niedziela 31 Lipca 1927 | סינפטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג ב' תמוז תרפ"ז. | Nr. 176 (1171)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

דינאמיט-אויפרייס אין לענינגראד

בעת א זיצונג פון צ. כ. פון דער קאמוניסטישער פארטיי?

ריגא. 30 (א.ט.א.) פון לעניגגראד ווערט מיטגעטיילט, אז בעת א זיצונג פון צענטראל-קאמיטעט פון דער קאמוניסטישער פארטיי איז פארגעקומען אין דעם זעלבען הויז א דינאמיט-אויפרייס. 80 פערזאן זאלען האבען דער'הרג'עט געווארען. ס'זיינען אויך פאראן פיל פערוואונדעטע.

בערלין. 30. (אטע) ווי דער פאריזער קארעספאנדענט פון דער „טעגליכער רונדשוי" מעלדט מיט קומען ידיעות דורך מאסקווע, אז אין לענינגראד האט מען געמאכט אן אטענטאט אויף דער געביידע, וואו ס'זענען פארגעקומען בעראטונגען פון די פיהרער פון קאמוניסטישער פארפיי-פוער. די מינע, וואס איז אונטערגעלעגט געווארען אונטער דער געביידע, האט אויפגעריסען. ס'זאלען זיין אומגעקומען איבער 100 מאן, פריינקריגען זיך אין לענינגראד איז איצט אוממעגליך.

מאסקווע. 30. (ספ. טעל.) היינט האבען זיך אן אין קרעמל אנגעהויבען די בעראטונגען פונ'ם פאראייניגטען פלענום פון צענטראל-קאמיטעט און פון דער צענטראלער קאנטראל-קאמיסיע פון דער קאמוניסטישער פארטיי. דער הויפט-פונקט פון די בעראטונגען זאל זיין די בעציהונג פון דער פארטיי צו די פיהרער פון דער פאראייניגטער אפאזיציע: טראצקי, זינאוויעוו, סאקאלגאוו, קאמענעוו, סמירנאוו, שמילגי און אנד.

די רעזולטאטען פון די בעראטונגען ווערען אפגעווארט מיט גרויס אינטערעס, נישט נאר אין רוסלאנד, נאר ווייט אויסער איהרע גרענעצען.

וואולקאן וועזוב שפייט ווידער מיט לאווע.

רוים, 30 (אטע) דאס אבסערוואטאריום פון וועזוב פארעפענטליכט, אז נאך 8 חדשים שטילשטאנד האט ער ווייטער אנגעהויבען צו וויבריען. פון קראטער שלאגט ארויס די לאווע, וועלכע גיסט זיך אויס מיט א שטראם פון 15 מעטער די ברייט און מיט א שנעלקייט פון 3 מעטער אין א סעקונדע.

נעאפאל, 30. (ספ. טעל.). דער וואולקאן וועזוב איז ווידער אריין אין פאזע פון אויסברוכען. דאס אויפרייסען פון די גרויסע פלאמען שאפען א זעלטען שעהן בילד און ציהען צו טוריסטען פון גאנץ איטאליען. דערוויל איז קיין גרויסע געפאהר נישטא. די ארומיגע איינוואוינער רייסען נישט איבער זייערע געוועהנליכע בעשעפטיגונגען.

די קאטאסטראפאלע-פערפלייצונג אין אינדיען.

לאנדאן, 30 (אטע) די פערפלייצונג אין אינדיען האט אין פיל ערטער צושטערט די טעלעפאנישע און טעלעגראפישע קאמוניקאציע.

די דעפעשען פון באמביי קיין ארמעדאבאד ווערען איבערגעשיקט דורך אן'אומוועג איבער דעלהי, אדער קארמהי.

לאנדאן, 30 (אטע) לויט ידיעות וואס קומען אן פון באמביי האלט די פערפלייצונג אין איין שטייגען. מ'באזארגט זיך שטארק פאר'ן גורל פון דער שטאט בארודא מיט איהרע 110 טויזענד איינוואוינער. די שטאט איז שוין זייט איינגע טעג פולשטענדיג אפגעשניטען פון דער ארומיגער וועלט.

„אליאנס" בעטייליגט זיך נישט אין דער רעכטס-שוץ-קאנפערענץ.

פאריז, 30 (יט"א טעלעגראפיש) די „אליאנס" האט בעשלאסען נישט אנטייל צו נעהמען אין דער יודישער רעכטס-שוץ-קאנפערענץ. אין די מאטיווען, וואס זי האט אנגעגעבען דעם יט"א פארשטעהער ערקלערט זי, אז זי קען זיך נישט בעטייליגען אין דער קאנפערענץ, כדי נישט צו פערלירען איהר אומאפהענגיקייט דורך געהערען צו א צענטראלע. דאגעגען איז זי גרייט צו קאארדינירען איהר טעטיגקייט מיט אנדערע גרויסע יודישע ארגאניזאציעס.

פער'משפט א יודישען סוחר אין מאסקווע.

מאסקווע, 30 (יט"א טעלעגראפיש) דער גרויסער יודישער וואלד-סוחר אייזענשטיין איז פער'משפט געווארען אויף דריי יאהר תפיסה און זיין גאנץ פערמעגען, וואס בעשטעהט פון היזער און א פאבריק, איז קאנפיסקירט געווארען.

אייזענשטיין האט געגרינדעט א קרעדיט-באנק, וואס האט בעקומען הלוואות פון דער צענטראלער מלוכה באנק, וועלכע ער האט פערנוצט פאר זיך. זיין באנק האט ער געמוזט ליקווידירען און די מלוכה-באנק האט פון דעם געהאט א שטארקען פערלוסט.

אין רומעניען זאמעלט זיך אויפ-רייס-שטאף.

גענעראל אווערעסקו'ס טאקטישער מאנעווער און זיינע ריכטיגע פלענער.

פאריז, 30. (אטע) „מאטען" מעלדט פון בוקארעשט, אז גענעראל אווערעסקו פאהרט אוועק אויף א רייזע קיין דייטשלאנד און איטאליען. אין זיין אפוועזענהייט וועט מיט דער פארטיי אנפיהרען א טריאומווירעט, וואס וועט האבען די אויפגאבע צו שאפען א פערשטענדיגונג צווישען די אפאזיציאנעלע פארטייען.

בוקארעשט, 30. (ספ. טעל.) אווערעסקו פראיעקטירט אין די נאהענטסטע טעג ארויסצופאהרען פון לאנד און צו בעזוכען די אייראפעאישע הויפט-שטעט צוו. אנד. פאריז און רוים.

די דאזיגע רייזע שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט זיין פלאן צוריקצושאפען דעם טראן פאר'ן פירשט קארל.

די דעקלאראציע, אין וועלכער אווערעסקו האט אנערקענט דעם יונגען קעניג מיכאל פאר'ן געזעצליכען קעניג, ווערט בעטראכט פאר א טאקטישען מאנעווער פון זיין זייט.

א גרויסע סענסאציע האט דא ארויסגערופען די ווענדונג פון אווערעסקו'ס גרופע צו דער נאציאנאלער ראדיקאלער פויערים-פארטיי זאראניסטען וועגען פעראייניגען ביידע פארטייען.

בוי-ארבייטער - שטרייק געענדיגט.

(ז) נאך א רייהע בעמיהונגען מצד'ן ארבייטס-אינספעקטאר וויזשיקאווסקי, איז נאך מיטאג צוזאמענגעקומען א קאנפערענץ פון די שטרייקענדע בוי-ארבייטער מיט די בוי-אונטערנעהמער, מצד די ארבייטער זענען געווען פערטרעטען פארשטעהער פון 5 ארבייטער-פעראיינען און מצד די בוי-אונטערנעהמער-פארשטעהער פון 4 פעראיינען. נאך לאנגע אמפערונגען און דיובעניען האבען די אונטערנעהמער פארגעשלאגען 12 פראצ. הוספה. איינינע ארבייטער-פארשטעהער האבען גלייך אונטערגעשריבען דעם אפמאך. די אנדערע האבען ערקלערט, אז זיי האבען נישט קיין פולמאכט פון זייערע פעראיינען און אז זיי וועלען געבען א תשובה ערשט מאנטאג.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם וועט היינט פארקומען אין „אימפעריאל" א מיטינג, אויף וועלכען ס'וועט דעציזירט ווערען צוצוטרעטען צו דער ארבייט.

די איצטיגע פרייזען מיט די הוספות שטעלען זיך פאר אזוי: א מויערער — 1,40 פאר א שעה, טישלער 1,40 פאר שעה, שטוקאטורען און טונק-ארבייטער — 1,70 א שעה, קאשלאזשאט 1,20 און געהילף-ארבייטער 75 גר. פאר א שעה.

———

אויפפאדערונג!

אלע חברים פון צעירי מזרחי און החלוץ המזרחי, ווערען אויפגעפאדערט אויף היינט פון 8 פריה ביז 8 אין אווענד צו קומען אין בית-המדרש, וואלטשאנסקא 6 בכדי איבערצונעהמען

די אינסטרוקציעס צו די וואהלען

פון 15 ציוניסטישען קאנגרעס, וועלכע קומען פאר היינט זונטאג ב' מנחם אב אין לאדז. אין נאמען פון מזרחיסטישען וואהל-קאמיטעט

אהרן אסט, יצחק מאיר ביאלער, משה העלמאן, בענדעט ווארשאווסקי, וואלף זילבערשטיין.

681

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספעציאליסט פאר הויט, האר און מענערישע קרענקהייטען, פענער-שטראהלען, רענטגענשטראהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטרא-טעראפיע.

נעמט אן פון 6—9 אין אווענד.

בעקאנטמאכונג.

היינט, זונטאג, יום א' דברים, ב' אב, 7.30 אווענד קומט פאר אין לאקאל פון פעראיין „נושאי המטה", פלאץ וואלנאשטשי 3 די

סיום-פייערונג

פון מסכת קדושין פון אגודת לומדי שעורי ערב ובוקר אצל נושאי המטה. מיט דער בעטייליגונג פון בעוואוסטע לאדזשער רעדנער.

681

3 רעליגיעזע שוקלים 3

דער מזרחי זעהט אין ציוניזם נישט נור א נאציאנאלע בעוועגונג פאר תחית העם והארץ, נור אויך א בעוועגונג פאר תחית היהדות,—

דער מזרחי פאדערט, אז די חוקים ומשפטים פון דער יודישער תורה זאלען דינען אלס פונדאמענט פאר'ן צוקונפטיגען געזעלשאפטליכען און סאציאלען לעבען אין א"י.

דער מזרחי פאדערט, אז אלע יודישע ישובים אין ארץ-ישראל זאלען בעזארגט ווערען מיט אלע רעליגיעזע בעדערפעניששען,—

דער מזרחי שטעהט אויף דער וואך, אז דער יודישער שבת און די יודישע ימים-טובים זאלען אנערקענט ווערען אלס די פערפליכטענדע רוה-טעג אין ארץ-ישראל, און וועט דערציבער פאדערן אויפ'ן קאנגרעס, אז ערד פון קרן-קימת זאל געגעבען ווערען מיט דער בעדינגונג נישט מחלל שבת ויו"ט צו זיין בפרסי',—

דער מזרחי וועט פאדערן אויפ'ן קאנגרעס, אז רעליגיעזע ארבייטער אין ארץ-ישראל בכלל און דער „הפועל המזרחי" בפרט זאל בעניסען די זעלבע רעכט אויף ערד און ארבייט ווי אלע אנדערע,—

דער מזרחי פאדערט, אז דער חינוך אין ארץ-ישראל זאל זיין ברוח התורה והמסורה, וועלכעס זאל שיצען דעם יונגען דור פון עם-הארצות און הפקרות און זאל דינען אלס מוסטער פון א בעוואוסטזיניגען שטאלצען און פרייער זוהן פון יודישען פאלק.—

679

דער עם חיל נישט, אז ארץ-ישראל זאל ווערען א מקום מקלט פאר רעליגיעזע הפקרות און פאר מחללי קודש דער מוז שטימען נור פאר דער מזרחי ליסטע נומער 3, אויף וועלכער דאס ערשטע ארט פערנעהמט דער גרעסטער גאון פון אונזער דור דער ראש הרבנים אין ארץ ישראל הרב רבי אברהם יצחק הכהן קוק.

שטימט אלע פאר דער ליסטע נומער 3 3

טויזענדער געהרג'עטע אין כינא
בעת דער לעצטער ערד-ציטערניש.

לאָנדאָן, 30 (א.ב.ע.) אַהער זענען אָנגעקומען די ערשטע ידיעות וועגען דער מורא'דיגער ערד-ציטערניש אין כינאַ. די שטאָט קולאַן איז אינ-גאַנצען אָפּגעמעקט געוואָרען פון דער ערד. ס'זענען פערהאַן טויזענדער הרוגים. דער שטח פון דער ערד-ציטערניש פערנעהמט 70 קוואַדראַט-מייל.

„די קינדער פון איין פאַטער".
דער קאָנגרעס פון דער געזעלשאַפט פאַר פערבריידערונג פון אַלע רעליגיעס.

לאָנדאָן. (י.ט.אַ.) דער קאָנגרעס פון דער געזעלשאַפט פאַר פערברידע-רונג פון אַלע רעליגיעס (קריסטליכע, יודישע, מאַכמעדאַנישע, הינדוסטאַנישע, בודיסטישע, קאָנפוציעס רעליגיע און טאַאָאָפּיסטישע), וועלכער קומט פאָר איצט אין לאָנדאָן האָט אָפּגעהאַלטען זיין ערשטע זיצונג אין דער געביידע פון סיטי-טעמפּעל.

די זיצונג האָט זיך אָנגעהויבען מיט אַ גאָטעס-גבעט פון לאָנדאָנער מאַכ-מעדאַנישען גייסטליכען. דאַן האָט דער שעף פון סיטי-טעמפּעל ד"ר פאָרוואַז, וועלכער איז געוועזן פּאָרזיצער פון דער ערשטער פערזאַמלונג פון קאָנ-גרעס, געהאַלטען אַ רעדע אין וועלכער ער האָט אָנגעוויזען אויף די הויפּט-יסודות פון דער געזעלשאַפט פאַר פער-ברידערונג פון אַלע רעליגיעס. די גע-זעלשאַפט איז געגרינדעט געוואָרען מיט דריי יאָהר צוריק אין אַמעריקאַ, און האָט די אויפגאַבע אויפצוווייזען די נויטווענדיגקייט פון אַ פריינדליכען צוזאַמענלעבען פון אַלע רעליגיעס און אַן אַלגעמיינעם שלום.

נאָכהער האָבען גענומען דאָס וואָרט פאָרשטעהער פון פערשידענע אמו.ות. לויט דער אַלפאַבעטישער אָרדנונג. ד"ר וו. א. די סילוואַ פון דער אינזעל צייל-לאָן האָט גערעדט אין נאָמען פון די בודיסטען. דער רעדנער האָט אַרויס-געזאָגט די מיינונג, אַז פאַר די וועלט-רעליגיעס איז מעגליך מיט געמיינזאַמע כוחות צו פערווירקליכען דעם אידע-אַל פון שלום און ברידערשאַפט פאַר אַלע פעלקער. ד"ר שערוואָוד עדי פון אַמעריקאַ, וועלכער האָט גערעדט אין נאָמען פון דער קריסטליכער רעליגיע, האָט ערקלערט, אַז ער האַלט דאָס איי-ניגען מאָמענט פאַר אַ סימבאָל, דאָס די גרויסע וועלט-ענ... וותקאַ מען זיך צו-נויף אין פריינדשאַפט און זענען זיך מתורה פון זייערע זינד אין דער פער-גאַנגענהייט.

דער פאָרשטעהער פון דער יודישער רעליגיע הרב ד"ר משה גאַסטער האָט געזאָגט: אדם הראשון האָט בעקומען זיין לעבענס-גייסט (רוח החיים) פון איין איינציגען גאָט.

אַ שטראַהל פון ליכט, וואָס קומט אַרויס פון דער זון ווערט צושפּיילט אין פיל קאָלירען ביים אַדורכגעהן דורך אַ פּריזמאַט-גלאַז. די פעלקער און אמונות זענען ענליך צו די פיל קאָ-לירען, און אויב זיי וועלען זיך פער-אייניגען וועט דאָס רוהמפולע ליכט פון דער זון אָנהויבען שיינען אין איהר גאַנצען גלאַנץ. די יודישע רעליגיע איז די עלטסטע און זי דערלאָזט נישט צו מאַכען, וועלכע עס איז אונטער-שידען צווישען פערשידענע פעלקער אָדער ראַסען. איינער פון די יודישע נביאים האָט געפרעגט: „צי זענען מיר נישט אַלע קינדער פון איין פאָטער"?

ד"ר אני בעזאַנט, די איינציגע רעד-נערין אויפ'ן קאָנגרעס, האָט גערעדט אין נאָמען פון די טעאָזאָפיסטען, זי האָט וואַרם בעגריסט די פערזאַמלונג און ערקלערט, אַז די געשפּרעכען צווישען פאָרשטעהער פון פערשידענע רעליגיעס וועלען זיי געבען די מעג-ליכקייט צו בעקענען זיך געגענזייטיג און פערייכערען זייערע אנשויאונגען.

דער גרויסער זאַל פון טעמפּעל איז געוועזן פיל געפּאַקט. עס זענען געווען אַנוועזענד העכער 3000 פערזאָן. פיל מענשען האָבען זיך נישט געקענט אַריינבעקומען, ווייל עס האָט פער-פעהלט פּלאַץ.

רונג.

ירושלים. (י.ט.אַ.) צוליב דער ערד-ציטערניש אין ארץ ישראל זענען די בערג אַרום דעם ים-המלח געוואָרען אויפגעטרייסעלט. די פאָטאָגראַפישע אויפנאַהמען, וואָס זענען געמאַכט גע-וואָרען דורך ענגלישע לופט-פליהער בעווייזען, פיל ענדערונגען אין דער אויבערפלאַך פון דער ערד אַרום דעם ים-המלח.

ירושלים. (י.ט.אַ.) אין די שוה-לען און בתי-מדרשים אין ארץ-ישראל זענען אָפּגעריכט געוואָרען דאַנק-תפילות צוליב דעם, וואָס די לעצטע ערד-צי-טערניש האָט נישט אָנגעמאַכט קיין גרויסע היזקות און קיין קרבנות אין מענשען. גלייכצייטיג זענען געמאַכט געוואָרען הזכרות נשמות נאָך די דער-הרג'עטע בעת די לעצטע נאַטור-קאַ-טאַסטראָפעס.

אַ וואָרענונג צו ד"ר ווייצמאַן
ער זאָל צוריקציהען זיין קאָנגרעס-קאַנדידאַטור אין וויען.

וויען, (יט"א) די קאָנגרעס-קאַנדי-דאַטור פון פּראָף. ווייצמאַן אין עסט-רייך געגען פּרעזידענט פון דער עסט-רייכישער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע ד"ר גאָלדהאַמער, וועגען וואָס מיר האָ-בען שוין מיטגעטיילט, האָט אַזוי ווייט פערשאַרפט די געגענזעצן אין עסטריי-כישען ציוניזם, אַז דער אַבער-ראַבינער ד"ר היות האָט געפונען פאַר נויטיג זיך ווענדען מיט אַ פּערזענליכען בריף צו ד"ר ווייצמאַן ער זאָל צוריקציהען זיין קאַנדידאַטור פון וויען, כדי צו פער-היטען ווייטערע שפּאַלטונגען אין עסט-רייכישען ציוניזם.

2 אַלע ציוניסטישע פרויען שטימען היינט פאַר דער ליסטע פון „עת לבנות" נומער 2

דער גרויסער ערפאָלג אין אַרגענטינאַ
פון דער זאַמלונג לטובת די יודישע וועלטליכע שולען אין פוילען.

בוענאָס-איירעס. (יט"אַ). די אַקציע, וואָס איז אָנגעפיהרט געוואָרען אין גאַנץ אַרגענטינע לטובת די יודישע וועלטליכע שולען אין פוילען אין צו-זאַמענהאַנג מיט'ן ווילען דאָ פון דעם ספּעציעלען שליח פון דער יודישער שול-אָרגאַניזאַציע און בעקאַנטען פּובלי-ציסטישען טוער ה' זרובבל, האָט זיך געענדיגט מיט אַ גרויסען מאָראַלישען און מאַטעריעלען סוקצעס. בעת זיין ווייל-לען אין אַרגענטינע האָט ה' זרובבל בעזוכט 25 שטעדט און קאָלאָניעס און אַרויסגעטרעטען אויף 45 מיטינגען, ווי אויך אויף צוויי אַרטיסטישע פריהמאָר-גענס. דער גאַסט איז אומעטום אויפ-גענומען געוואָרען מיט גרויס בעגייס-טערונג. אַלע אַנוועזענדע האָבען ביי-געשטייערט לטובת די יודישע וועלטלי-כע שולען. עס זענען אויך געשאַפען געוואָרען לאָקאַלע שול-קאָמיטעטען, וואָס האָבען די אויפגאַבע בייהילפיג צו זיין דער ווייטערער עקזיסטענץ פון די יודישע וועלטליכע שולען אין פוי-לען.

פון אַרגענטינאַ איז ה' זרובבל צוזאַ-מען מיט די בעקאַנטע יודישע אַרטיס-טען יוליוס אַדלער און בערטאַ זינגער-מאַן נעכטען אָבגעפאָהרען קיין ריאָ-דע-זשאַנעיראָ אין בראַזיליען, וואו עס וועט אויך פאָרקומען אַ זאַמעל-אַקציע לטובת די יודישע וועלטליכע שולען אין פוילען.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען-און האַרץ-קראַנקהייטען. בעשטראַהלונגען אין קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—4 נאָכמיטאָג און פון 4—5 דער לעמשניצע „חאַלקאַ".

2 אַלע ציוניסטישע האַנדווערקער שטימען היינט פאַר דער ליסטע פון „עת לבנות" 2

אויפנאַהמע פון די פּוילישע יודען לכבוד דעם פּוילישען קאָנסול.
(קאָמוניקאַט פון אויסערן-מיניסטעריום.)

דאָס אויסערן-מיניסטעריום האָט צו-געשיקט דעם זשורנאַליסטען-קלוב ביים סיים פאָלגענדען האַלב-אָפיציעלען קאָ-מוניקאַט וועגען די רייזעס פונ'ם נייעם פּוילישען קאָנסול אין פּאַלעסטינאַ, ה' זבישעווסקי איבער פּאַלעסטינאַ, סיריען, עבר הירדן און באַגדאַד. אין דעם דאָ-זיגען קאָמוניקאַט ליינען מיר פאָלגענ-דעס:

די ערשטע רייזע פונ'ם פּוילישען קאָנסול אין פּאַלעסטינאַ ה' זבישעווסקי איז געווען געווידמעט דעם בעקענען זיך מיט'ן לעבען פון תל-אביב, יפו און יודישע קאָלאָניעס אין יהודה גליל א. ד. גל.

דעם 19-טען יוני ה. י. האָט ה' זבי-שעווסקי בעזוכט דעם פּרעזידיום פון שטאָדט-ראַט אין תל-אביב און דעם פאַבריקאַנטען-פערבאַנד אין דער זעל-בער שטאָדט. דער פערבאַנד האָט לכבוד דעם וויזיט צונויפגערופען אַ פייערליכע פערזאַמלונג, צו וועלכער די מיטגלידער זענען געקומען מאַסענווייז. עס זענען אַרויסגעטראָטען מיט רעדעס אַ רייהע פאָרשטעהער פון פערשידענע אינדוס-טריע-צווייגען אין דער שטאָדט. אַלע רעדנער האָבען איינשטימיג אויסגע-דריקט די גרייטקייט און נויטיגקייט פון אַן ענגער ווירטשאַפטליכער מיט-אַרבייט פון פּאַלעסטינאַ מיט פּוילען.

דערנאָך האָט ה' זבישעווסקי בעזוכט די אַגראָנאָם-שולע אין „מקוח ישראל", ווי אויך די איינריכטונגען פון דער וויין-פּראָדוקציע און וויין קעלערן אין ראשון לציון... איבעראַל איז דער קאָנ-סול פייערליך אויפגענומען געוואָרען, בעגלייט פון די דירעקטאָרען.

דעם זעלבען טאָג נאָך מיטאָג איז דער פּוילישער קאָנסול אַוועק מיט אַ וויזיט אין דער קאָלאָניע, וואָס איז גע-שאַפען געוואָרען דורך פּוילישע יודען — „בני-ברק". די מיטגלידער פון דער קאָ-לאָניע האָבען איינגעאָרדענט אַ פייער-ליכען קבלת פנים. ביים אַריינגאַנג צו דער קאָלאָניע איז אויפגעשטעלט גע-וואָרען אַ טריאומף טויער. אויף וועל-כען עס האָבען געפלאַטערט יודישע און פּוילישע פאָהנער, דער ענגלישער הערב און אויפשריפטען: „זאָל לעבען פּוילען!", „זאָל לעבען ארץ-ישראל!" די גאַנצע קאָלאָניע מיט'ן אויסנאַהם פון זקנים און קליינע קינדער, זענען אַרויס מקבל פנים זיין דעם קאָנסול. דעם קאָנסול האָט מען מיט פערד אָבגעפיהרט אין דער גמינע-פערוואַל-טונג, וואו עס איז איינגעאָרדענט גע-וואָרען אַ באַנקעט. די רעדנער האָבען דעם קאָנסול וואַרים בעגריסט און אויס-געדריקט זייער צוגעבונדענקייט צו פוי-לען. דער קאָנסול האָט געדאַנקט פאַר דער אויפנאַהם און געשאָנקען 5 טאָן צעמענט אויף די בוי אַרבייטען אין דער קאָלאָניע.

צומאָרגענס האָט דער קאָנסול בע-זוכט יפו, און חיפה, ער איז געווען מיט וויזיטען ביים גובערנאַטאָר און ביים פּרעזידיום פון שטאָדט-ראַט. אויך דאָ האָבען די פּוילישע יודען געמאַכט דעם קאָנסול פייערליכע אויפנאַהמעס און אויסגעדריקט זייער צוגעבונדענקייט צו פוילען.

אַ צווייטע רייזע האָט דער קאָנסול בעשלאָסען צו מאַכען אין משך פון חודש קיין סיריען, כדי זיך דאָרט פאָר-צושטעלען דער פראַנצויזישער מאַכט און זיך בעקענען מיט די דאָרטיגע פערהעלטנישען און מיט דער לאַגע פון די פּוילישע בירגער.

אַ דריטע רייזע וועט ער מאַכען אין עבר-הירדן און אַ פערטע קיין באַג-דאַד, וואו עס געפינען זיך אַ סך פוי-לישע אַרבייטער.

2 די ציוניסטישע יוגענד שטימט היינט פאַר דער ליסטע פון „עת לבנות" נומער 2

נאָך דער ערד-ציטערניש אין א"י.
אין ענגלישען פּאַרלאַמענט. — ענדערונגען פון ערד-אויבערפלאַך. — תפילות אין די שוהלען.

לאָנדאָן. (י.ט.אַ.) אויף דער לעצ-טער זיצונג פון ענגלישען פּאַרלאַמענט האָט דעפּוטאַט קאָלאָנעל דאַי אָנגע-פרעגט דעם קאָלאָניעס-מיניסטער, צי ער האָט וועלכע עס איז גענויערע ידיעות וועגען דער ערד-ציטערניש אין ארץ-ישראל און עבר-הירדן, וואָס איז פאָרגעקומען דעם 11 טען יולי ה. י.

דער וויצע-מיניסטער אָרמסבי גאָר האָט געענטפערט, אַז די לעצטע ידיעות וועגען די געשעהענישען און היזקות אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן ערד-ציטערניש אין ארץ ישראל און עבר-הירדן זענען פערעפענטליכט געוואָרען דעם 19-טען ה. ח. דער פערעפענטליכער אָפיציעלער קאָמוניקאַט ענטהאַלט אויך ידיעות וועגען דער פאָרגעקומענער רעטונגס-אַק-ציע פאַר דער געליטענער בעפעלקע-

אַן אוצר פאַר עלטערן
זענען געזונדע און פריילּיכע קינדער!
היגיענישער פּודער
„DODO"
איז דאָס ווירקזאַמסטע מיטעל געגען אַלע אַפּבריהען און פערוויטען זיך פון קינדער-לייב, אונפערמיידליך ביי ראַציאָנעלע קינדער-פּפלעגע.
דערווייער מוזען אַלע מוטערס נוצען נאָר „DODO"
אויסאַרבייטונג פון קאָסמעטישען לאַבאָראַטאָריום
„MIXTA" w ŁODZI
פּרייז 50 גר. אַ שאַכטעל.
בעקומען זיך אין אַלע אַפּטייקען, דראָגעריעס און פּערפומעריעס

טליתים-פאַבריק
אויסאַרבייטונג פון וואָלענע, האַלב-וואָלענע זיידענע טליתים פון פערקוישע, ווי אויך טליתים-קטנים הורם און דעטאַלן מיט אויספער-טיגונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית צו בעקומען בילּיגער ווי איבעראַל
ביי א. ה. ציזשינאָווסקי, קאַמיענאַ 4.
אין צחמען טויער פּאַרטער. קומט און איבערצייגט אייך! עס געמערקונגען ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

דאַנטיסט און צאָהנטעכניס
י. ביטענסקי
5 קאָנסטאַנטינער 5
נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָווענד.
פריזע ביליגע! בעהאַנדלונג אָהן געפאַלט

פּאָרעדט איבעראַל
נאָר פּאַטענטירטע
פעלד-בעטען
פערזעהען מיט דער פאַבריק-מאַרקע
PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.
אויך שטעהט אויפ'ן לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, שטאַבריקענקעס, קינדער-וועגעלעך, שעזלאָנגען און געבעטע מאַטראַצען.
ביליגסטע פרייזען: רעאַלער בעדינונג! ביליגסטע פרייזען!
לאָדז, פּולנאָצנאַ 24.

ענגלאנד וויל פראוואצירען

בירגער-קריג אין אוקראינע און שטיצט די פעטלורא-עמיגראציע.

דער באקאנטער יודיש-פראנצויזישער זשורנאליסט בערנארד לעקאש האט פארעפענטליכט אין „פארי מאטי נאל" א לענגערען ארטיקעל, אין וועלכען ער באהויפטעט, אז די ענגלישע רעגירונג שטיצט דירעקט די אוקראינישע עמיגראציע מיט'ן ציל צו פראוואצירען א בירגער-קריג אין דער סאוויעטישער אוקראינע. לויט בערנארד לעקאש'ס מיינונג, איז א טייל פון דעם בריטישען ענגלישען אנטי-סאוויעטישען פלאן, פון וועלכען די ענגלישע רעגירונג האט זיך נאך אלץ נישט אפגעזאגט.

אלס באווייז פון זיינע באהויפטונגען, פארעפענטליכט דער מחבר א רייהע דאקומענטען.

צוערשט — א בריף פון „פרעמיער מיניסטער" פון דער „אוקראינישער פאלקס-רעפובליק"... אין פאריז, לעווי-צקי צו זיין „אויסערן-מיניסטער" מאקארושעווסקי (אויך אין פאריז, באמיר-ליך) פון 2-טען יוני 1925:

„איך בין אייך מודיע, שרייבט לעוויצקי, אז די רעגירונג (!?) האט ערהאלטען אין הסכם מיט'ן פאריזער פראטאקאל 10,000 דאלאר. וועלכע איך רעכען צו פערטיילען אויף פאל-גענדען אופן: 2000 דאלאר פאר דער דיפלאמאטישער מיסיע אין בוקארעסט; 1000 דאלאר — פאר'ן פא-ליטישען רויטען קרייז אין פראג; 3000 — פאר'ן פאליטישען צענטער אין אוקראינע; 1000 — פאר דער רעגירונג פון דער אוקראינישער פאלקס-רעפובליק; 1800 דאלאר בלייבען אין רעזערוו".

מיט עטליכע חדשים שפעטער, דעם 11 טען יאנואר 1926, שרייבט מאקא-רושעווסקי צו לעוויצקי'ן:

„...די ענגלישע רעגירונג זעצט פאר סיסטעמאטיש און אינטענסיוו צו ארגאניזירען די אנטי-סאוויעטישע אקציע. ענגלאנד האט אויסגערעכענט איהר אקציע אויף א לענגערער צייט און אין אזא ברייטען פארנעם, אז מען קען גארנישט צווייפלען אין די רעזולטאטען. אונזער דעלעגאציע רעכענט, אז איצט איז דער בעס-טער מאמענט אויסצונוצען די פיינד-ליכע באציהונגען פון ענגלאנד צו רוסלאנד, און האט באשלאסען אנצו-הויבען די אונטערהאנדלונגען מיט'ן ענגלישען אמבאסאדאר אין פאריז. מיר האבען שוין דערהאלטען אן אפי-ציעלען קאמוניקאט פון דער ענגלי-שער אמבאסאדע, וואו עס ווערט באשטימט דער טאג פאר א שמועס מיט'ן אמבאסאדאר".

מיט א וואך שפעטער, שוין נאך דעם דערמאנטען שמועס מיט'ן ענגלישען אמבאסאדאר, שרייבט מאקארושעווסקי:

„...ווי איהר ווייסט שוין זיכער, האבען מיר דורך דער פערמיטלונג אין פאריז אנגענומען די נויטיגע מיטלען, כדי צו זיכערען די הילף פון דער ענגלישער רעגירונג פאר דעם אוקראינישער רעגירונג פאר דעם אוקראינישען באפרייאונגס-קאמף... ענגלאנד איז פונקט אזוי פעראינטערעסירט אין דער ווידער-אויפשטעלונג פון דער אוקראינישער פאלקס רעפובליק ווי אין דער רע סטאווראציע פון גרוזיען"...

ביי א צווייטען געשפרעך, האט דער ענגלישער אמבאסאדאר אין פאריז, לארד קרין, ערקלערט מאקארושעווסקי'ן, אז ער האט פון זיין רעגירונג באקומען דעם אויפטראג צו שטעהן אין ענגע-סטען קאנטאקט מיט דער דעלעגאציע פון דער אוקראינישער פאלקס-רעפוב-ליק. ער האט דערביי צוגעגעבען, אז די ענגלישע רעגירונג וואלט וועלען בענוצער זיך בעקענען מיט די פאליטי-שע און מיליטערישע מיטלען, וועלכע וואלטען עווענטועל שטעהן אין רשות פון דער אוקראינישער נאציאנאלער רעגירונג.

פון א שפעטערדיגען בריף פון 8'טען מערץ איז צו זעהען, אז מאקארושעווסקי האט זיך אין פאריז באגעגענט מיט ווינסטאן טשערטשיל. אויף זיין דורכרייזע קיין גענף, און געהאט אויך מיט איהם א שמועס אויף דער זעלבער טעמא:

דעם 19-טען יולי מאדערט ער אויף דעם „קריגס - מיניסטער" צוצושטעלען איהם דאקומענטען איבער דער מילי-טערישער ארגאניזאציע.

דעם 22-טען מאי 1927 שרייבט מא-קאר זשעווסקי צו לעוויצקי'ן, אז ער האט געהאט א געשפרעך מיט'ן רומע-נישען אויסערן-מיניסטער מיטיליניאנו; דערביי האט דער לעצטער ארויסגע-זאגט די מיינונג, אז דער ענגליש-רו-סישער קאנפליקט וועט אנגעהמען די פארם פון א באוואפענטען קאנפליקט צווישען איירָאפא און די סאוויעטען, און אז דער אמבאסאדאר לארד קריו האלט אויך אזוי. נאך דעם דאזיגען שמועס, איז אין בוקארעסט מפּציעל באזוכט געווארען א מיליטערישער שליח פון אַנ דער רעפובליק...

פערעפענטליכענדיג די אלע דאקו-מענטען, באטאנט בערנארד לעקאש די עקזיסטענץ פון אַנ'ענגליש רומענישען אפמאך צו אונטערשטיצען די פעטליו-ראוויצעס און צו פערטיילען די ראלען ביי דער בעפלאנטער געמיינזאמער מי-ליטערישער אינטערווענץ אין סאוויעט-אוקראינע.

„די הבימה", מן, און צפיחת בדבש.

די שפאלטונג פון בעריהמטען העברעאישען טעאטער.—די וויסענשאפטליכע עקספעדיציע אויף סיני.

צ ב י ו ן שרייבט אין „פארווערטס":

„דאס העברעאישע טעאטער „הבימה" האט זיך צעשפאלטען און פון איין „הבימה" זיינען געווארען צוויי. דארף מען זיך פרייען אדער דארף מען ווי-נען?

אין פלוג דארף מען זיך פרייען. אין דאך „בן ירבו"-זאל עס זיך מצהרען — א פלעג יודישע ברכה. און אויב איין העברעאישער טעאטער איז גוט, זיינען דאך צוויי גאך בעסער. אין לויט ווי טעאטער-מבינים פערזיכערען האט די „הבימה" פיי ווי סיי געהאט צופיל אק-טיארען און אקטריסעס. עס זאל היי-סען, אז די „הבימה" האט געהאט צוויי מאל אזוי פיל מענשען, ווי זי האט נויטיג געהאט פאר איהרע פיעסען. זי האט געמוזט פאר יעדער ראלע גע-האט צוויי אקטיארען אדער אקטריסעס. ממילא קומט עס אויס, אז מאכען פון איין „הבימה" צוויי איז געוועזען מעהר ווי נאטירליך, עס איז איינפאך געווען אן'אויסברענגעריי אויסצוהאלטען אזא גרויסע טרופע, ווען מען קען אויסקו-מען מיט א סך קלענערע. דערביי ווערט אויך פון די זעלביגע טעאטער-מבינים פערזיכערט, אז די צעטיילונג פון דער „הבימה" אין צוויי איז פאר-געקומען אזוי, אז אויף יעדען טייל איז פערהאן כמעט די גלייכע צאהל גרע-סערע שטערען און קלענערע שטערען. עס הייסט, אז אלץ איז אין דער בעס-טער ארדנונג און מען דארף זיך דערי-בער פרייען וואס אנשטאט איין העב-רעאישען טעאטער וועלען מיר האבען צוויי.

איז אבער פערהאן א מיינונג, און א גאנץ שטארקע מיינונג, אז עס איז נישטא מיט וואס זיך צו פרייען, אז גיכער דארף מען גאר וויינען.

געוויס איז „בן ירבו" אנ'אלטע יו-דישע ברכה, אבער וואס דארף מען שוין א בעסערע זאך ווי קינדער און דאך ווייסען מיר, אז נישט אלעמאל פרעהט מען זיך מיט א סך קינדער. ווען א קבצן האט א סך קינדער איז סיי ער, סיי זיינע קינדער אויף גרוי-סע צרות.

די העברעאיסטען האבען קוים מיט צרות געקענט אויסהאלטען איין העב-רעאישען טעאטער, היינט ווי אזוי וועט לען זיי איצט קענען אויסהאלטען צוויי?

און אויב איין „הבימה" איז א פשי-קאווע, זענען אבער צוויי שוין מעהר נישט קיין פשיקאוועס.

און דער פשיקאוועס-מאמענט האט ביי דער „הבימה" געשפילט זייער א וויכטיגע ראלע. א סך זענען געגאנגען זעהן די „הבימה" בלויז פאר פשיקא-וועס.

וואס איז שייך צו מיר פערזענליך קען איך איינגעבען אויסקומען אן א העברעאישען טעאטער. אין מיינע אויגען איז א העברעאישען טעאטער די אומנאטירליכסטע זאך, וואס האט ווען עס איז עקזיסטירט.

אין ארץ-ישראל איז אפשר א העב-רעאישען טעאטער נאטירליך. דאר-טען איז פערהאן א ביסעל יודען, וואס רעדען העברעאיש. אבער אין ארץ-ישראל קען נאך פארלויפיג קיין העב-רעאישער טעאטער, ווי די „הבימה", נישט עקזיסטירען. ווארום די יודען וואס רעדען העברעאיש אין ארץ ישראל, דארטען פריהער האבען ברויט. אפילו די רוימער אין די אמאליגע צייטען, ביי וועמען טעאטער איז גע-ווען אזא וויכטיגע לעבענס-פאדערונג, האבען אויך געשטעלט ברויט פריהער ווי טעאטער. אין דער באקאנטער פא-דערונג פון די רוימישע מאסען „פא-נעם עט צירצינזעס" (ברויט און שוי-שפיל) קומט „פאנעם" (ברויט) פאר „צירצינזעס" (שוישפיל). די „הבימה" איז דעריבער ניכער געפאהרען אין אמעריקא איידער אין ארץ ישראל, הגם די רייזע אין ארץ ישראל וואלט איהר געקאסט א סך ביליגער, איהרע הוצאות וואלטען דארטען געווען קלענער און מען וואלט איהר דארטען בעסער פער-שטאנען.

עס האנדעלט זיך, אלזא נישט וועגען א העברעאישען טעאטער אין ארץ-ישראל, נאר וועגען א העברעאישען טע-אטער אין גלות. און אויב איך נעם זיך נישט אונטער צו זאגען אויף ווי-פיל מען דארף האבען א העברעאישען טעאטער אין גלות-איירָאפא, ווייל איך בין שוין דארטען עטליכע יאהר נישט געווען, קען איך אבער מיט א געוויסער זיכערהייט זאגען, אז אין גלות אמעריקא האט ער קיין פלאץ נישט".

* *

„מיר געפעלט זעהר שטארק-שרייבט צביון — דאס שטיקעל נייעס פון דער יודישער טעלעגראפען אגענטור וועגען דעם, אז דער העברעאישער אוניווער-זיטעט אין ירושלים האט ארויסגעשיקט אנ'עקספעדיציע צום בארג סיני אויס-צופארשען דאס מן, וואס די יודען האבען אמאל געגעסען אין דער מדבר.

אויב די יודען אין ארץ-ישראל וואלט איצט זעהר שטארק געניצט געקומען, ווען מען קען אויסגעפונען דעם ארט, וואו דאס מן איז געפאלען. ווארים עס קען זיין, אז עס פאלט נאך דארטען ביז היינטיגען טאג. פארוואס איינפאכליך נישט? אין דען ביי גאט נישט מעגליך? און ווען די עקספעדיציע געפינט עס אויס וואלט, וועניגסטענס, די פראגע וועגען עסען ביי די יודען אין ארץ-ישראל ערלעדיגט געווארען. מען וואלט געברויכט דאס מן פון דער מדבר אין ארץ-ישראל און מען וואלט געגעסען. און קענען דעם, וואס דאס מן האט אַ גבע צעשמאלצען צו ווערען, ווען עס שיינט אויף די זון און אנצופאנגען ווארימען, ווען מען לאזט עס איבער אויף מארגען, וואלט מען איצט געקענט געפינען גאנץ לייכט א מיטעל. איצט האט מען אייז-קאסטענס, וואס די יו-דען אין דער מדבר אמאל האבען עס נישט געהאט.

נאר ווען די מן-עקספעדיציע וועט שוין האלטען אין פארשען וואלט שוין געווען א יושר, אז זי זאל אויך אויס-פארשען דעם כצפיחת בדבש.

דער רבי אין חדר האט מיר פערטייטשט כצפיחת בדבש: ווי א צפיחת? אין האניג, דאן האב איך עס פערשטא-נען, אבער היינט וואלט איך עס וועל-לען פערשטיין א ביסעל בעסער.

איך האב נאך א פאר פערלאנגען צו דער מן-עקספעדיציע, אבער איך וועל אפווארטען מיט זיי ביז איך וועל הע-רען, אז זי האט טאקע געפונען דאס מן.

2 אלע ציוניסטען 2
שטימען היינט פאר דער ליסטע פון
„עת רבנות" № 2

די נייעסטע פּערפומען
קרעמען, שאלטע-זייפען, קעלנישע בלומען-וואסערן, פודער היגיען, קאטי און אנדערע צו קאנקורענץ-פרייזען עמפעהלט
Perfumerja DRUKIER
Zawadzka 11
פאר אנגראסיסטען — ראבאט!
בעמערקונג: פודער קאטי און הוביגאן אויף געוויכט
רעיעל
ביליג!

ווי האלט עס

מיט דער אמעריקאנער הלואה?

אין איצטיגען מאמענט זענען פאר-האן צוויי מיינונגען וועגען דער אמע-ריקאנער הלואה, בעת איין טייל האלט, אז די אמעריקאנער הלואה פאר פוילען איז א זיכערע זאך, כמעט א געשעהע-נער פאקט, אין פערהאן א צווייטע מיי-נונג, וועלכע באציהט זיך נאך צו דער זאך פעסימיסטיש.

ווי האלט עס טאקע מיט דער אמע-ריקאנער הלואה?

די, וואס האלטען, אז מען איז נאך נישט אויף א נוסח וועג מיט דער אמעריקאנער הלואה, ווייזען אן, אז אמעריקא האט איצט איינענע ערטער, וואו צו לאקירען איהרע קאפיטאלען, און דארטביי צו זיין זיכערער. די פער-פליכטונג פון מיטיסיפי האט חיוב גע-מאכט פיל שטעט און דערפער און דאס איבערבויען זיי דארף קאסטען ריזען-סומעס. די אמעריקאנער בענק האבען די מעגליכקייט דארטען אויסצולייגען זייערע גרויסע סומען, מען דארף דאר-טען בויען נייע באהנען. מען דארף פינאנסירען די וואל-טלאנטאטערען און די לאנדווירטשאפט-פערבאנדען. דער-ביי קען מען מאכען גוטע ביזנעס אין איינענעם לאנד און צו זיין זיכער מיט'ן קאפיטאל.

אט די דאזיגע באהויפטונג איז אב-סאלוט נישט קיין ריכטיגע.

קודם-כל איז דער געלד-גיברויך פון מיסיסיפי-קאנט פערהעלטניסמעסיג נישט אזוי גרויס, אז מען זאל דארפען קענען פערוואנדען דעם גאנצען פרייען קאפי-טאל, וואס אמעריקא פערמאגט. פונקט ווי מיר דא אין איירָאפע ווערען דער-שטיקט צוליב דעם געלד-מאנגעל, פונקט אזוי ווערט מען אין אמעריקא דער-שטיקט פון צופיל געלד. די אמעריקא-נער בענק באזיצען איצט אזוי פיל געלד, אז זיי קענען האָ! שווערינקייטען באפרידיגען דעם גברויך פון אמעריקא און פון אלע איירָאפאאישע לענדער.

די אמעריקאנער פינאנסיסטען, וואס האבען אויסגעפארשט דעם צושטאנד פון פוילען, האבען זיך איבערצייגט, אז פוילען איז א לאנד, וואו מען קען מאכען גרויסע געשעפטען. עס איז דא ביי וואס צו לאקירען די קאפיטאלען און צו זיין מיט זיי זיכער.

א היבשע ראל שפילט דאס, וואס פוילען איז דער גינסטיגסטער פלאץ פאר א באזע צו באארבייטען פון דא-נען דעם גאנצען מזרח. די אמערי-קאנער האלטען, אז מען קען דורך פוי-לען מאכען בעסערע געשעפטען מיט רוסלאנד, און די באלקאן-לענדער, ווי דורך אנדערע מדינות. זיי האלטען פוי-לען פאר א סארט לאגער פאר די סחורות, וועלכע מען וועט קענען עקס-פארטירען קיין רוסלאנד און אנדערע לענדער.

די אמעריקאנער קאפיטאליסטען ווי-לען דעריבער גערן געבען א הלוואה פאר פוילען, זיי האבען גאר געשטעלט געוויסע באדינגונגען וועגען די שטייער-געזעצען, וועלכע ווערען איצט דורכ-געפיהרט אין פוילען. איצט איז נישט פערהאן קיין שום שטערונג. מען האט נאר געוואלט איבערווארטען איבער'ן שניט. דער רעזולטאט פון געריטעניש האט געשפילט די גרויסע ראל. איצט איז מען אויך אין דער הינזיכט זיכער.

פון דעם אלעם איז צו זיין זיכער, אז עס איז נישטא קיין פלאץ פאר פע-סימיזם, די הלוואה וועט זיין און וועט ברענגען אויפלעבונג אין דער ווירט-שאפטליכער לאגע פון לאנד. ח.צ.

Dr. med. H. NADEL
פיעטריקאווער 17
ספעצ. פון אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקערט.
נעהמט-אן פון 4 – 6 אין אווענד

נייער פאלקסבלאט
31 יולי 1927.

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט
31 יולי 1927.

31
פרייטאג
ב
תמוז תרפ"ז

יולי
זון-אויפגאנג 3.41
זון-אונטערגאנג 7.25
לענג פון טאג 14, 12

געכאפט די אנפאלער אויפ'ן פאסט-טרעגער.

איינער איז א פאסט-בעאמטער זיגמונד קולאווינסקי; דער צווייטער—אנ'ארבייטסלאזער יוזעף מילטשארעק.—ווי אזוי זענען די אנפאלער ענטדעקט געווארען?—אפגענומען דאס גאנצע געלד.

(–) דעם 11. יולי ה. י., איז לאדז אויפגערודערט געווארען פון אן'אונערהערטען באנדיטען-אנפאל, וואס איז אויסגעפיהרט געווארען אויפ'ן בריף-טרעגער סטעפאן לצווקאוויטש, אין הויז אויף פעטריקאווער 91.

דער רויב-אנפאל איז דאן אויסגעפיהרט געווארען ביי פאלגענדע אומשטענדן:

ווי געוועהנליך, בעקומען יעדען טאג די פאסט טרעגער אזוי פיל געלד, וויפיל זיי דארפען אויסצאהלען די אדרעסאטען, צו וועלכע ס'קומען אן געלד-אנווייזונגען.

אומבעקאנטע פערברעכער האבען דאן ארויסגעשיקט א פיקטיווע פאסט-אנווייזונג אויף א סומע פון 1 זלאטי אויפ'ן אדרעס פון שטאטישען מוזעאום אויף פעטריקאווער 91, וויסענדיג, וואהרשיינליך, אז דאס מוזעאום איז געשלאסען און אויף יענעם הויף איז א קלענער פערקעהר פון מענשען.

ווען דער בריף-טרעגער איז אין יענעם טאג געקומען אויף די טרעפען, וואס פיהרען צום מוזעאום, כדי אפצוגעבען די געלד-אנווייזונג, איז ער פון הינטערוויילעכץ בעפאלען געווארען דורך א באנדיט און בעקומען אזא האק מיט'ן קלאפ אין קאפ מיט א שווערע זאך, אז ער איז געפאלען אין חלשות. אין דעם מאמענט האט מען ביי איהם צוגענומען די טעקע מיט די פאסט-אנווייזונגען און דאס געלד אויף דער אלגעמיינער סומע פון 29,655 זלאטעס. שפעטער האט מען דעם בריף-טרעגער געפונען אין הויז א פער'חלש'טען.

זייט יענעם טראגישען טאג איז די אויספארשונגס-מאכט געשטאנען הילפלאז און נישט געקענט ענטדעקען די אנפאלער.

ערשט איצט איז דער אויספארשונגס-מאכט געלונגען צו דערגעהן, אז דער מיטבעטייליגטער אינעם בלוטיגען רויב-אנפאל אויפ'ן פאסט-טרעגער לצווקאוויטש איז א נידריגער פאסט-בעאמטער, וועלכער איז בעשעפטיגט ביים שטעמפלען די בריף, א געוויסער זיגמונד קולאווינסקי (אנדזשעיא 13).

די פאליציי-מאכט האט בעשלאסען קולאווינסקי'ן נישט צו ארעסטירען אין דער היים, נאר בעת דער ארבייט אויף דער פאסט.

און טאקע איז קולאווינסקי עהער-נעכטען אינדערפריה, ווי נאר ער איז געקומען צו דער ארבייט אויף דער פאסט, ארעסטירט געווארען.

ביי דער ערשטער אויספארשונג האט זיך קולאווינסקי נישט געוואלט מודה-זיין. אבער שפעטער האט ער זיך ענדליך מודה-געווען אין דעם אויסגעפיהרטען רויב-אנפאל און אויך אנגעוויזען אויף א געוויסען יוזעף מילטשארעק (וואלטשאנסקא 179) אלס דעם מיטבעטייליגטען און הויפט-אויספיהרער פון דעם רויב-אנפאל.

ס'זענען תיכף דורכגעפיהרט געווארען רעוויזיעס אין די וואוינונגען פון ביידע פערברעכער.

מילטשארעק'ן (וועלכער איז, אגב, אנ'ארבייטסלאזער) האט די פאליציי געטראפען אין דערהיים און ער איז ארעסטירט געווארען. ביי איהם אין שטוב האט מען נאך געפונען 11 טויזענד זלאטעס און דער רעשט אין דאלארען און פערשידענע געקויפטע ווערטזאכען.

ביי קולאווינסקי'ן אין שטוב האט מען אויך געפינען דאלארען אויף א סומע פון אנ'ערך 10.000 זלאטעס פארגעהט אין א שוך-אבצאס. ער האט שוין אויך געהאט זיך איינגעקויפט פערשידענע זאכען, ווי: א ראווער, א זייגער, צירונג און אנד.

ביידע ארעסטירטע געפינען זיך אין רשות פון אויספארשונגס-ריכטער.

*

ווי מיר דערוויסען זיך, וועלען די אנפאלער קולאווינסקי און מילטשארעק נישט שטעהן פאר קיין שטאנד-געריכט, נאר פאר א געוועהנליכען געריכט. יעדענפאלס ערווארט זיי א שווערע שטראף.

וועגען דעם אופן, ווי אזוי ס'איז געלונגען צו דערגעהן, ווער ס'זענען די אנפאלער, קורסירען פערשידענע ווערסיעס:

די ערשטע ווערסיע איז, אז מיט עטליכע טעג צוריק האט זיגמונד קולאווינסקי אנגעגעבען א בימע צו דער לאדזשער פאסט-דירעקציע, אז מ'זאל איהם בעפרייען פון פאסטען, ווייל ער וויל צוזאמען מיט זיין פאמיליע אפפאהרען קיין ארגענטינא.

הגם קולאווינסקי איז געווען בעקאנט אלס א שטילער און געוויסענהאפטער, איז פונדעסטוועגען אויף איהם געפאלען א חשד, צוליב'ן וועלען אוועקפאהרען.

מ'האט דעריבער איהם אנגעהויבען אבסערווירען און טאקע בעמערקט, אז ער לעבט א סך ברייטער ווי פריהער, האט זיך אריינגעקויפט אין שטוב פערשידענע נייע זאכען און אזוי ווייטער. ער איז דעריבער ארעסטירט געווארען און אונטער'ן ערשטען קרייז-פערהער, האט ער זיך מודה-געווען און אנגעוויזען אויף זיין חבר מילטשארעק.

(§) לויט דער צווייטער ווערסיע, זאל קולאווינסקי נאך מיט א יאהר צוריק האבען געזאגט אמאל צו זיינעם א פריינד, אנ'ארבייטער פון דער פאסט, אז ס'איז פאראן א מיטעל שנעל רייך צו ווערען, דהיינו: אזוי-ווי די פאסט-טרעגער פון רייכערן שטאט-קווארטאל טראגען יעדען טאג מיט א סך געלד, זאל מען בעפאלען אזא פאסט-טרעגער און איהם צונעהמען די געלד-טעקע.

ערשט איצט, זאל זיך דער פאסט-ארבייטער האבען דערמאנט אין די ווערטער פון קולאווינסקי'ן, און ער האט דעריבער געווארפען אויף איהם א חשד אין בעטייליגען זיך אינ'ם אנפאל אויף לצווקאוויטש'ן. דער ארבייטער זאל דאס האבען דערצעהלט דעם פאסט-דירעקטאר און – קולאווינסקי איז גענומען געווארען אונטער אבסערוואציע און ענדליך ארעסטירט געווארען.

*

– אויסער דעם געפונענעם געלד ביי די ארעסטירטע, און אין דערהיים, האבען נעכטען די ארעסטירטע אנגעוויזען דער אויספארשונגס-מאכט, וואו ס'געפינט זיך די טעקע מיט די פאסט-אנווייזונגען און נאך אנדערע זאכען.

אזוי האט מילטשארעק אנגעוויזען, אז די טעקע מיט די אנווייזונגען האט ער בעגראבען אויפ'ן פעלד הינטער זאזשעוו. דארט איז אויך געווען בעגראבען נעבען א שטיין נאך א סומע פון עטליכע טויזענד זלאטעס.

*

די אנפאלער האבען ענדליך נעכטען אויסגעקלערט, ווי אזוי זיי האבען אויסגעפיהרט דעם אנפאל. נאכדעם, ווי זיי האבען מיט א טאג פריהער ארויסגעשיקט די פיקטיווע אנווייזונג אויף 1 זלאטי, האבען זיי ביידע אין דעם טאג אבגעווארט ווען דער פאסט-טרעגער איז ארויס פון דער פאסט, זיי זענען איהם נאכגעגאנגען און זיך דאן בעהאלטען אויפ'ן 2 טען שטאק פון די טרעפען, וואס פיהרען צום שטאטישען מוזעאום אויף פיעטרקאווער 91. ווען לצווקאוויטש האט שוין געקלאפט אין דער פערשלאסענער טיר פון מוזעאום, איז מילטשארעק ארויף און דערלאנגט לצווקאוויטש'ן עטליכע קלעפ מיט אן אייזען אין קאפ. ווען דער בעפאלענער איז שוין געלעגען אין חלשות, זענען ביידע, קולאווינסקי און מילטשארעק, צו, צוגענומען די טעקע מיט'ן געלד און אנטלאפען דורכ'ן פלויט, וואס פיהרט אויף אליע קאשטשושקי. דערנאך האבען זיי זיך צוטיילט גלייך אויף-גלייך מיט'ן רויב.

*

דער לאדזשער פאסט-דירעקטאר ה' פלוטשעניק האט ערקלערט, אז אויב דער פאסט-טרעגער לצווקאוויטש, וועט נאכ'ן געזונד-ווערען נישט זיין פעהיג צו דער ארבייט, וועט ער אריבערגעטראגען ווערען אין עמעריטור און בעקומען די פולע פענסיע.

גנבים נוצען-אויס אגעלעגענהייט...

בע'גנב'עט קולאווינסקי'ס פרוי.

(§) נעכטען איז צו א פערזאן געקומען אין דער וואוינונג פון דעם ארעסטירטען אנפאלער זיגמונד קולאווינסקי (אנדזשעיא 13) און פארשטעלענדיג זיך פאר דער פרוי אלס פונקציאנער פון אויספארשונגס-אמט, האט ער אנגעהויבען דורכפיהרען א „צוגאב-רעוויזיע".

דער „פונקציאנער" האט צוגענומען פערשידענע זאכען, ווי: צירונג, וועלכע, לויט ווי ער האט ערקלערט, זענען זיכער געקויפט פאר דער אויספארשונג.

די פרוי פון קולאווינסקי האט, פערשטעהט זיך, דעם „פונקציאנער" געגעבען די פערלאנגטע זאכען.

ערשט שפעטער האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער כלומר'שטער „פונקציאנער" איז געווען א טשוט'נער גנב, וועלכער האט אויסגענוצט די געלעגענהייט און אפגעגנבעט קולאווינסקי'ס פרוי.

דער פיפיגער גנב איז מסתמא ארויסגעגאנגען פון דעם שטאנדפונקט, אז – „הגונב מן הגנב – פטור"...

5 האנדווערקער שוקלים 5
שטימט נאר פאר דער ליסטע נומער 5 פון „התאחדות", וואס בויט דעם ציוניזם אויף די יסודות פון פרייער, פראדוקטיווער שאפענדער יודישער ארבייט. אלע האנדווערקער! שטימען נאר פאר

שטאט-ראט

ווען ווערט ער „אויסגעטוישט".

(–) פון אפיציעלע קוועלען מעלדעט מען מיר, אז דער טערמין פון פונאנדערלאזען דעם לאדזשער שטאדט-ראט איז שוין בעשטימט אויף דער ערשטער העלפט פון חודש סעפטעמבער, און די טעג צווישען 5-טען און 10-טען.

די וואהלען צום נייעם שטאט-ראט וועלען פארקומען אין דער העלפט פון חודש אקטאבער.

צוזאמען מיט די וואהלען צו א נייעם שטאט-ראט אין לאדז, פראקטיקירט אויך דאס אינערן-מיניסטעריום א רייהע ענדערונגען אויף עטליכע העכערע אדמיניסטראטיווע פאסטענס אין לאדזשער קרייז.

אין טושינעק

דערעפענונג פון סאנאטאריום.

(–) היינט קומט פאר די פייערליכע ערעפנונג פונ'ם סאנאטאריום אין טושינעק, וואס ווערט איינגעארדענט דורך דער לאדזשער קר. קאסע. צו דער פייערונג האט צוגעזאגט צו קומען דער ארבייטס-מיניסטער יורקעוויטש און פיל העכערע בעאמטע פון ארבייטס-מיניסטעריום. 12 א זייגער וועלען פון דער צענטראלע פון דער קר. קאסע ארויספאהרען איניגע אויטאס מיט די איינגעלאדענע געסטע, פערטרעטער פון פערשידענע אינסטיטוציעס א. א. וו.

פערזענליכעס.

דער לאדזשער איינוואוינער ה' יוסף גיטערמאן, א זוהן פונ'ם בעקאנטען כלל-טוער יצחק גיטערמאן, האט געענדיגט דעם מעדיצינישען פאקולטעט פון דער ווינער אוניווערזיטעט מיט'ן טיטעל דאקטאר מעדיצין.

ה' גיטערמאן איז אן אביטוריענט פונ'ם העברעאישען גימנאזיום אין לאדז.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען די פאלגענדע אפטייקען: נ. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 50); ק. ראדושינסקי (פיעטריקאווער 164); וו. סאקאלאוויטש (פעטיקאזור 19); א. רעמביעליגסקי (אנדזשעיא 26); י. זונדעלעוויטש (פיעטריקאווער 25); מ. קאספערקעוויטש (זגערזשער 54); ס. טראווקאווסקא (בושטשינער 56);

בעשטעטיגט

די זגערזשער וואהלען.

(–) צוליב דעם וואס די בעפולמעכטיגטע פון דער ליסטע נומער 8, בעת די שטאט-ראט-וואהלען אין זגערזש האבען אריינגעטראגען א פראטעסט געגען די וואהלען מחמת זייער ליסטע איז געפסל'ט געווארען, האט דער לאדזשער וואיעוואדע דעם רעקורס נישט גענומען אין אכט און די זגערזשער וואהלען זענען בעשטעטיגט געווארען.

*

ס'זענען אויך בעשטעטיגט געווארען די וואהלען צום ראדאמסקער שטאט-ראט.

Dr. RÓŻANER
ספעציאליסט פאר הויט-, ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע.
היילונג מיט קווארץ-שטראהלען און די אטערמיע
Dzielna 9 (Narutowicza), Tel. 28-98
צוריקגעקעהרט.
נעמט-אן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4
עקסטרא ווארטע-זאל פאר פרויען.

ראדיא.

היינטיגער פראגראם:

ווארשא.

טראנסמיסיע פון דער פייערונג אין בידגאשטש.

פליה-מעטעראלאגישער קאמוניקאט.

12.00 – דאס אנקומען פון מלוכה-פרעזידענט, דער נאציאנאלער הימן, לידער, רעדעס, דאס ענטהילונג פונ'ם דענקמאל פאר שענקעוויטש.

1,00 – דער אפפאהר פון מלוכה-פרעזידענט.

1.45 – פארלעזונג וועגען רייניגען די זרועה און מאשינען צו רייניגען.

2,10 – פארלעזונג וועגען לאנדווירטשאפט

2,35 – פארלעזונג וועגען לאנדווירטשאפט. מעטעראלאגישער קאמוניקאט.

3–7 – טראנסמיסיע פון די אינטערנאציאנאלע פון שיף-געיעגען אין בידגאשטש.

7,00 – „שווייצארישער נאציאנאלער יו"ט" פארלעזונג.

7,35 – „יאפאן" פארלעזונג.

8,00 – טראנסמיסיע פון בידגאשטש, סימפאנישער קאנצערט.

10 00 – פליה-מעטעראלאגישער קאמוניקאט, צייט-סיגנאל, קאמוניקאטען פון פאליציי, פא"ט, איבערן פראגראם.

ארבייטסלאזיגקייט.

אין לאדז זענען די פאריגע וואך געווען 20.769 ארבייטסלאזע. 19.381 פון זיי האבען בעקומען אונטערשטיצונגען: 3287 פון ארבייטסלאזען-פאנד און 16,144 פון די דרינגענדע מלוכה-אונטערשטיצונגען.

גייסטיגע ארבייטער האבען בעקומען שטיצע – 2408; פון דעם 2352 פון די דרינגענדע אונטערשטיצונגס-פאנדען.

ס'האבען פערלוירען זייער בעשעפטיגונג 612 ארבייטער; נייע ארבייט האבען בעקומען 917 פערזאן און 99 זענען ארויסגעשיקט געווארען אויף ארבייט.

פון יודישען טעאטער.

די היינטיגע אויפטריטען פון אנא און היימאן יאקובאוויטש.

די גלענציגע פארשטעלונגען פון אנא און היימאן יאקובאוויטש זענען אדורך מיט א גרויסען ערפאלג.

היינט ווערט געשפילט אויפ'ן פערלאנג פון טעאטער-עולם די בעליבטע פיעסע, וואס האט אזוי שטארק אויסגענומען „די גרינע כלה". מארגען מאנטאג ווערט געגעבען א פאפולערע פארשטעלונג: „געלד, ליבע, שאנדע" מיט אנא יאקובאוויטש אין דער ראל פון סאניע. דינסטאג ווערט געשפילט „מינקע די דינסטמויד" מיט אנא און היימאן יאקובאוויטש אין די הויפטראלען.

שרפות.

(§) נעכטען איז אין דער טרוקען-אפטיילונג פון מאקסימיליאן שטיינבערג'ס פאבריק (6. שערפילן 102) אויסגעבראכען א שרפה. ס'האט זיך אנגעצונדען דאס וואלענע אפפאל. די גרויסגערופענע פייערלעשער האבען נאך 2 שעה דאס פייער איינגעלאשען. די היזקות זענען נישט קיין גרויסע.

(–) נעכטען איז אין דער וואוינונג פון פ. פאי (ציגעל-גאס 53) אויסגעבראכען א שרפה, וועלכע איז שנעל פערלאשען געווארען.

די סיבה פון דער שרפה איז אזא: די טאכטער פון ה' פאי איז אריין אין שטוב מיט א ליכט און צוליב אונפארזיכטיגקייט האבען זיך אנגעכאפט די גארדינען. ס'האט זיך געמאכט א טומעל און די שטוב-מענשען האבען אנגעהויבען לויפען. ענדליך איז אבער געלונגען צו פערלעשען דאס פייער און די שטוב-מענשען זענען אפגעקומען מיט בלויז שרעק.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32.
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און מענער-שוואכע קראנקהייטען. 6-9
מיט סאלוגנקווארץ-לאמפען (קווארץ-אויספעטל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אוונט.

2
אלע מיטגלידער פון „בני-ציון"
און די שוקלים אין ראיאן פון נערים מא"כ
שטימען היינט פאר דער ליסטע פון „עת לבנות" נומער 2

5
פערוויקליכט דעם חלוציות.
אלע חלוצים, שומרים
ארבייטס-מענשען שטימען היינט נאר פאר דער ליסטע
„התאחדות"

היינטיגע וואהלען צום 15. ציוניסטישען קאנגרעס

היינט קומען פאר די וואהלען צום 15-טען ציוניסטישען קאנגרעס. ס'איז שוין געווארען כמעט א טראדיציע פאר יעדען קאנגרעס צו בעהויפטען, אז גראד אט דער דאזיגער קאנגרעס האט צו ערלעדיגען די וויכטיגסטע פראגען פון ציוניסטישען לעבען, אבער ס'וועט נישט זיין קיין גוזמא צו זאגען, אז דוקא דער 15 טער קאנגרעס, וואס וועט איצט פארקומען האט צו ענטשיידען פראגען פון ערשטראנגיגער בעדייטונג און צווישען זיי אויך אזעלכע פראגען, וואס זענען נוגע נישט נאר ציוניסטען.

די דעציזיע פון די דאזיגע פראגען ליגט אבער נאר און אויסשליסליך אין די הענד פון קאנגרעס, ד. ה. ביי די וואהל-בערעכטיגטע.

היינטיגס יאהר ווערען צום ערשטען מאל די וואהלען דורכגעפיהרט אויפ'ן גרונד פונ'ם אלגעמיינעם שקל, אויף פראפארציאנעלע יסודות.

די ליידונג פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (די עקזעקוטיווע) וואס הײַ יאהר האבען אויפ'ן קאנגרעס א שווערע ארבייט. דער ווירטשאפטליכער קריזיס, וועלכער הערשט איצט אין א"י רופט ארויס גרויס אונצופרידענהייט, און פון דער דאזיגער אונצופרידענהייט שעפען זייער יניקה די אפאזיציאנעלע גרופע און די בעזונדערע פעדעראציעס, וועלכע גהען היינטיגס מאל צו די וואהלען מיט א בעזונדערן אימפעט.

דער קאנגרעס איז די אינסטאנץ, וואס דארף ענטשיידען די אלע שטרייט-פראגען, וועלכע הערשען אין דער ציוניסטישער וועלט און דעריבער זענען אלע גרופען פעראינטערעסירט צו האבען א וואס גרעסערע פערטרעטונג.

ווי ס'איז פאראויסצוזעהען וועט די בעטייליגונג אין די וואהלען זיין א שטארקע.

ס'פיגורירען 6 וואהל-ליסטען: נומער 1-על המשמר; נומער 2-עת לבנות; נומער 3-מזרחי, נומער 4 רעוויזיאניסטען; נומער 5-התאחדות; נומער 6-„צעירי ציון", רעכטע פועלי ציון און החלוץ. די וואהלען קומען פאר א גאנצען טאג אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (ציגעלגאס 4) פון 9 פריה ביז 10 אין אוונד.

*

די פארשידענע גרופירונגען ענטוויקלען א לעבהאפטע וואהל-אגיטאציע דורך אויפרופען, פלאקאטען א.א.וו.

בעזונדערס שטארק לאזט זיך בעמערקען די טעטיגקייט פון „עת-לבנות" קאמיטעט (ליסטע נומער 2), וועלכע פערטרעט די ריכטונג פון פרעזידענט וויצמאן אויף צו געווינען אלע יודישע קרייזען פאר דעם אויפבוי פון ארץ ישראל דורך דער פערברייטערטער יודישער אגענץ.

צווישען די ציוניסטישע האנדווערקער האט זיך געבילדעט א ספעציעלער וואהל-קאמיטעט מיט די ה"ה פרנס האפמאן, ארדינאנס און בוים בראש, וועלכער האט אויפגעפאדערט אלע האנדווערקער צו שטימען פאר דער קאנדידאטען-ליסטע פון „עת לבנות" נומער 2, אויף וועלכער עס פיגורירט דער פארזיצענדער פון צענטראלען האנדווערקער-פעראבאנד לאוויק אלעקסאנדער יאקל. עס איז פאראויסצוזעהן, אז די ליסטע פון „עת לבנות" וועט ציהען די גרעסטע צאהל שטימען.

נעכטען אין אוונט איז אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע פארגעקומען א גרויסער יוגענד וואהל מיטינג, מיט רעדעס זענען ארויסגעטרעטען: סענ. א. ציילין פון ווארשא, ה' ס. טעמפעלהוף א. א. וו. וועלכע האבען רעפרעזירט דאס פראגראם פון „עת לבנות". עס איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע צו שטימען פאר דער ליסטע נומער 2 פון „עת-לבנות".

עהנליכע מיטינגען האבען אויך איינגעארדנט „מזרחי", „התאחדות", רעכטע „פועלי ציון" א. אנד. די ליסטעס נומער 3, 5 און 6 האבען ארויסגעלאזט אגיטאציע-פלאקאטען אין נאכט.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערען-, נאז, האלז- און לונגען-קראנקהייטען.

קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81

שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לאשעוניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 2—3

פרייע טריבונע.

וואהל-פלאטפארם פון דער גרופע „עת-לבנות".

די גרופירונג פון „עת לבנות", וועלכע בילדעט ביים היינטיגען טאג די מעהרהייט פון די פוילישע ציוניסטען, געפינט פאר נויטיג אויפצוקלערען פאר די קאנגרעס-וואהלען, וואס קומען פאר די נאהענטסטע טעג, איהר שטעלונג צו די אקטועלע פראגען פון דער ציוניסטישער פאליטיק און דער ארץ-ישראל ארבייט.

וואס זענען די הויפט-פרינציפען פון דער „עת לבנות" גרופע, וואס ווערען שוין נאך שטיל אנגענומען דורך די אלגעמיינע ציוניסטען אין אלע לענדער?

מיר זעהען ביי דער ארץ ישראל ארבייט קודם כל דעם בעגריף פון „ציבור". מיר ווילען, אז יעדער מאמענט פון דער יעצטיגער צייט זאל נישט גהען לא בוד.

אט דער דאזיגער בעגריף פון „ציבור" האט געבראכט די אלגעמיינע ציוניסטען צו דער נויטיגקייט פון דער אזוי גערופען „פערברייטערטער אגענץ" וועלכע האט דאס לעצטע מאל אנגענומען מעהר גולם'ס פארמען. סיי אין די בעשלוסען וואס דער 14-טער קאנגרעס האט דערצו אנגענומען, סיי אין די ערקלערונגען, וואס דער פרעזידענט און דער אלוועלטליכער ארגאניזאציע האט אפגעגעבען, איז קלאר געזאגט געווארען, אז די ציוניסטישע ארגאניזאציע, וואס טראגט די פעראנטווארטליכקייט פאר'ן אויפבוי פון יודישען היים, האט אויף זיך די פליכט צו מאביליזירען און אקטיוויזירען אלע כחות און קרייזען פונ'ם אלוועלטליכען יודענטום פאר דער ארץ-ישראל-ארבייט.

די גרופירונג פון עת לבנות, פונקט ווי די אלגעמיינע ציוניסטען אין ארץ ישראל, פאדערט:

א) אונזער ווירטשאפטליכע ארבייט אין ארץ-ישראל טאר זיך נישט פערוואנדלען אין א קלאסען-ארבייט;

ב) אז אויפ'ן ערשטען פלאן מוז שטעהן דער אלגעמיינער אינטערעס פון אויפבוי, פערגרעסערען די עמיגראנטען-מעגליכקייטען און א גרויסער עליה, בעשאפען נייע קוועלען פון ארבייט און פרנסה, כדי צו פערשטארקען דעם יודישען עלעמענט אין ארץ-ישראל;

ג) דער נאציאנאלער קאפיטאל מוז שאפען פאסיגע בעדינגונגען און אינסטיטוציעס אויך פאר דעם פריוואטען קאפיטאל;

ד) די ציוניסטישע ארגאניזאציע, געבענדיג שטיצע און הילף וועלכער עס איז ווירטשאפטליכער אונטערנעמונג, דארף זיך ריכטען בלויז דערמיט צי די אונטערנעמונג איז פראדוקטיוו, און צי זי ווערט געפיהרט אויף א ראציאנעלען אופן, ווי אויך, צי די דאזיגע אונטערנעמונג, קען פערגרעסערען די עמיגראנטען-מעגליכקייטען פון ארץ ישראל.

די ציוניסטישע ארגאניזאציע טאר זיך נישט אפגעבען מיט אזעלכע אונטערנעמונגען, וואס זייערע אידעאלאגישע אדער סאציאלע מאמענטען זענען געגען דעם פרינציפ פון א בעזונדער ווירטשאפט;

ה) אלע „תקציבים", וואס די ציוניסטישע ארגאניזאציע גיט נישט ביים היינטיגען טאג די ווירטשאפטליכע אונטערנעמונגען, מוזען זיין אין דער פארם פון קרעדיטען און דורכאויס ניט אלס צדקה-געלדער;

ו) די שטאט-קאלאניזאציע מוז מיט דער גאנצער ענערגיע בעריקזיכטיגט ווערען דורך דער שאפונג פון בענק פאר האנדעל און אינדוסטריע. די גרופירונג פון „עת לבנות", ווי די אלגעמיינע ציוניסטען פון דער גאנצער וועלט, זעהט דעם קלאסען-קאמף אין ארץ-ישראל אלץ א שעדליכע ערשיינונג וואס שטערט דעם אויפבוי פון לאנד, און זי האלט פאר נויטיג, אז דער קאנגרעס זאל אויסארבייטען א נאציאנאלען סטאטוט פון ארבייטס-נארמען, וועגען דער ארבייטס צייט, לוין, ארבייטס ביוראס, פערזיכערונג א. א. וו., וועלכע זאל זיין פערפליכטענד פאר ביידע צדדים. עס פערשטעהט זיך, אז אלס גרונד-לאגע פאר דעם אויפבוי פון לאנד בעטראכטעט זי דער פרינציפ פון יודישער ארבייט.

ווילט איהר דאס אלץ דורכפיהרען, דאן מוזט איהר ביי די וואהלען צום קאנגרעס געהן אלע צו די וואהל-אורנעס און שטימען נאר פאר דער ליסטע פון „עת-לבנות" נומער 2.

וואהל-קאמיטעט פון „עת-לבנות" אין פוילען.

„מזרחי"

האט ארויסגעלאזט א פלאטפארם צו די וואהלען. אין דער פלאטפארמע ווערט צו. אנד. געזאגט:

גרונד-פרינציפ

דער מזרחי שטעהט אויף דעם שטאנדפונקט, אז דאס רעליגיעזע יודישע לעבען אין ארץ ישראל איז א אינטעגראלער טייל פון דעם יודישען נאציאנאליזם און דערפאר מוז דאס יודישע מלוכה-לעבען אין ארץ ישראל זיך באזירען אויף דעם יסוד התורה והמסורה. פאר דעם מזרחי איז דער ציוניזם נישט נאר א בעוועגונג פאר תחית העם והארץ, נאר אויך פאר תחית היהדות.

קולטורעלע און רעליגיעזע פאסטולאטען.

אלס פועל-יוצא פון די פרינציפען פאדערט דער מזרחי, אז אין א"י זאל די ערציהונג פון יונגען יודישען דור זיין אין רעליגיעזען גייסט אין דער פארם ווי די שולען פונ'ם מזרחי אין א"י האבען איינגעפיהרט.

ווירטשאפט און קאנאליזאציע.

1) צווישען די הויפט-אויפגאבען מוז געשאפען ווערען די מעגליכקייט פון א בריימער עלי' קיין א"י, בכדי צו פערווירקליכען די שאפונג פון א יודישען רוב אין א"י.

2) יעדער יוד וואס וויל זיך בעזעצען אין א"י פון מיטעלשטאנד אדער ארבייטער-שטאנד מוז גלייכמעסיג אונטערשטיצט ווערען דורך דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

3) די ציוניסטישע ארגאניזאציע איז מחויב צו אונטערשטיצען די פריוואטע איניציאטיווע.

ארבייטערשאפט.

1) דער מזרחי, בעטראכטענדיג די יודישע ארבייטערשאפט פאר דעם יסוד פון דער א"י אויפבוי, וועט אבער פאדערען אויף דעם 15-טען ציוניסטישען קאנגרעס אפצושאפען דעם מאנאפאל פון די לינקע ארבייטער-פארטייען דורך דער קרן-קימת און קרן-היסוד, און די ליידונג פון דער קאלאניזאציע זאל אנגעפיהרט ווערען דירעקט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, בכדי דער הפועל-המזרחי זאל אין אלעם זיין גלייך בערעכטיגט מיט די לינקע ארבייטער.

האנדעל און אינדוסטריע.

בפרט דעם קריזיס אויף דעם געביט פון אפצושאפען אין די שטעט, מוז די אונטערשטיצונג מצד דער ציוניסטישער ארגאניזאציע פערגרעסערט ווערען, כדי מעגליך צו מאכען א נייע פערגרעסערטע עלי' אין די שטעט.

פאליטיק.

1) דער מזרחי איז מסכים צו פערברייטערען די יודישע אגענץ מיט נישט ציוניסטען, נאר מיט דעם תנאי, אז עס זאל גאראנטירט ווערען די נאציאנאלע יסודות פון דער א"י-אויפבוי, און די ארבייט זאל געפיהרט ווערען דורך יודישע ארבייטער, און זיכערען די הערשאפט פון דער העברעאישער שפראך אין א"י.

2) דער מזרחי וועט פערלאנגען, אז די ציוניסטישע פאליטישע ליידונג, זאל מיט מהר ענטשלאסענהייט פאדערען פון דער-מאנדאט-מאכט צו העלפען דעם אויפבוי פון דער יודיש. נאציאנאלער היים לויט די פערפליכטונגען פונ'ם מאנדאט.

א בריוו אין רעדאקציע.

חשוב'ער ה' רעדאקטאר!

אין דעם לעצטען נומער פון אייער חשוב'ער צייטונג האט זיך בעוויזען א בלומישט-אפיציעלע אויפפאדערונג צו די מיטגלידער פון דער החלוץ ארגאניזאציע אין לאדז צו שטימען פאר איינע פון די ליסטען, וואס זענען אויפגעשטעלט געווארען צו די וואהלען צום 15. ציוניסטישען קאנגרעס.

אלס מיטגליד פון וועלט-עקזעקוטיווע פון דער החלוץ-ארגאניזאציע, שטעל איך פעסט, אז די דאזיגע ארגאניזאציע איז אן אונבעדינגט אומפארטייאישע און טאר בשום אופן אלס אזעלכע זיך נישט ארייגמישען אין א וואסערע נישט איז קאמף פון פארטייען און גרופירונגען סיי אין ציוניזם, און סיי מחוץ דעם ציוניזם.

די אויבענדערמאנטע אויפפאדערונג איז אלזא נאר אן אומפעראנטווארטליכער שריט פון א פאר יחידים, פאר וועלכע ס'איז כשר א יעדער מיטעל אין וואהל-קאמף, אפילו, ווען דאס דאזיגע מיטעל שטעלט אין סכנה די גאנצקייט און ריינקייט פון דער החלוץ-בעוועגונג. די אויפפאדערונג האט נאטירליך גאר נישט [illegible] מיט דער אפיציעלער שטעלונג פון דער ליידונג פון דער החלוץ-ארגאניזאציע אין לאדז.

יעדער מיטגליד פון דער החלוץ-ארגאניזאציע האט דאס פולסטע פרייע רעכט אפצוגעבען די שטימע ביי די וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס פאר דער גרופירונג אין ציוניזם וואס שטעהט איהם אם נאהענטסטען לויט זיינע אינערע איבערצייגונגען.

מיט דרך-ארץ

ד"ר אריה טארטאקאווער.

מיטגליד פון וועלט-עקזעקוטיווע פון דער „החלוץ"-ארגאניזאציע.

מעלדונג.

פון „החלוץ" אין לאדז.

די פערוואלטונג פון „החלוץ" אין לאדז מאכט בעקאנט אלע איהרע חברים-ות, אז די מעלדונג פון פרייטאג, דעם 29 יולי וואס איז געווען פערעפענטליכט אין דער לאדזער יודישער פרעסע שטימט נישט מיט דער ווירקליכקייט און בכלל נישט ארייגעגעבען געווארען פון לאדזער „החלוץ". דער „החלוץ" אלס אזעלכע איז נישט קיין פאליטישע פארטיי. און ממילא האט זי נישט קיין רעכט צו פאדערען פון איהרע מיטגלידער צו שטימען אויף וועלכע ס'איז ליסטע, די חברים און חברות פון „החלוץ" האבען פרייע הענד צו שטימען פאר וועלכער ליסטע זיי ווילען.

דער קאמיטעט פון „החלוץ" אין לאדז, פיעטריקאווער 83.

676

2 אלע מיטגלידער און מתפללים פון **„אהל יעקב"** שטימען היינט פאר דער ליסטע פון **„עת לבנות" נומער 2**

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

גאסטראלען פון די ליבלינגס-געסט אויס אמעריקא

אננא און היימאן יאקובאוויטש

היינט, זונטאג, 9 אוו. אויפ'ן אלגעמיינעם פערלאנג פון פובליקום

די גרינע כלה

לעבענסבילד אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון סיגאל, רעזש. היימאן יאקובאוויטש.
הויפט-ראלען: „גאלדעלע"—אננא יאקובאוויטש, „וועלוועל"—היימאן יאקובאוויטש
ס'ווערען געזונגען פאלגענדע נומערן: „א גרוס פון רוסלאנד", „קדשנו במצותיך", „פרעהט אייך יודעלעך", „לעבעדיג און פרעהליך", „אוי אדעס" (רוסישע פאפורי), „איך וויל זיך שפילען".

מארגען, מאנטאג, דעם 1-טען אויגוסט 9 א זייגער אין אוונט
גרויסע פאפולערע פארשטעלונג פון 80 גר. ביז 2.50

געלד, ליבע, שאנדע

אין 4 אקטען פון זאלאטארעווסקי. הויפט-ראלע „סאניא"—אננא יאקובאוויטש.
אננא יאקובאוויטש זינגט א נייע ליד „דער מאראל-פרעדיגער".

דינסטאג, דעם 2-טען אויגוסט, 9 אוונט צו ביליגע פרייזען

מינקע די דינסט-מויד

אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון לעאן קאברין. רעזשיסירט דורך ה. יאקובאוויטש.
הויפט-ראלען: „מינקע"—אננא יאקובאוויטש, „ד"ר ריבין"—היימאן יאקובאוויטש.

ס'נעמען אנטייל פרויען: בעזמאן, מאכאראווסקא, פארערמאן. מענער: אריעל, אייזענבערג, באלבערסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, נייהויז, פאליאנסקי צווילין
אדמיניסטראטאר: א. בעזמאן. בוהנע-לייטער: מאכאראווסקי.
בילעטען אויף אלע פארשטעלונגען צו בעקומען אין פילהארמאניע-קאסע.

אנאנס! אין פארבערייטונג די גרויסע קאמישע פיעסע מיט געזאנג און טענץ „די פוילישע התונה".

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראנקהייט. רענטגען און ליכט-היילאנשטאלט. נעמט אן פון 4—7 אין אוונט.

Dr. med. S. KANTOR
ספעציאליסט פון הויט, האר און וועגערישע קראנקהייטען. רענטגען - קאבינעט (קווארץ-לאמפ), נעהמט אן פון 8—1 און פון 6—8. פאר פרויען פון 5—6
Ewangelicka 2
(róg Piotrk.) tel. 29 45

— צוליב —
אפרייזע
פון זאפארט איבערצוגעבען א געוועלב, צימער און קיך אויף א גוטען פונקט. צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע, אונטער „ל". 674

5 אלע ציוניסטישע שוהלים **5**
שטימען היינט נאך דער ליסטע פון דער ציוניסטישער
ארבייטס-פארטיי „התאחדות".

בעריהמטע קאַסע־"קינסטלער" האָבען שיער נישט בערויבט די מלוכה'שע געלד־דרוקעריי

מיט אַ חודש צוריק האָבען געגעבען די גראַפישע אַנשטאַלטען אין וואַרשאַ אָפּ־געדונגען צוויי שפּייכלערס איינינע פערשוינען, וועלכע האָבען זיך אָנגעגעבען פאַר הענדלער מיט שטענער. באַלד דערנאָך האָט זיך אָנגעהויבען אַנ'אַרבייט, וועלכע אַלט פאַר'ן אויג פון אַ פּראָפאַן אויסגעקומען גאַנץ נאַטירליך. אין דער שאַפּט פלעגט מען ביימאָג אַריינפיהרען און אַרויספיהרען פערמאַכטע קאַסטענס, ווי אין אַ געשעפט אין פּרום 7. פלעגט מען די שפּייכלערס פערמאַכען.

דער פּאָליטישער פּאָליציי, וועלכע האָט געהאַט די אויפגאַבע צו היטען דעם גראַפישען אַנשטאַלט אין דער צייט, אָבער אויסגעקומען נישט גלאַטיג און באַלד איז געמאַכט געוואָרען אַ סענסאַציאָנעלע ענטדעקונג, מען האָט בעמליך פעסטגעשטעלט, אַז די פּערזאָנען, וועלכע בעזוכען די שפּייכלערס, זענען בעקאַנטע קאַסע־ברעכער, בראָמען מיט'ן "קעניג" פון די איראָפּעאישע קאַסע־ברעכער סטאַניסלאַוו טשיכאַצקי, וועמען די קרימינעלע וועלט אין גאַנץ איראָפּא קען אונטער'ן נאָמען "שפּיצ־ברודקע".

אַ געהעריגע אָבסערוואַציע האָט ענד־ליך פעסטגעשטעלט, אַז "חברה" מאַכט אַ טונעל צו די גראַפישע אַנשטאַלטען. אין דער אַרבייט האָבען זיך בעטייליגט אויסער ציכאַצקי'ן, נאָך בעריהמטע "פירמעס". דאָנערשטאָג אַרום האַלב 8 אָווענד, האָט אַנ'אָפּטיילונג פון 150 געהיים־אַגענטען אַרומגערינגעלט דעם גאַנ־צען ראַיאָן פון די יערוזאַלימער אַלעע און אַלע אַרומיגע גאַסען. דאַן איז אַ צווייטע אָפּטיילונג אַגענטען פון 30 מאַן, בראָש מיט'ן שעף פון דער פּאָ־ליטישער פּאָליציי, קאָמיסאַר סוכענעק אונטערוואַרס אַריין אין הויף פון דער פּאָסעסיע נ. 85.

ביים שפּייכלער האָט מען דערזעהן שטעהן אויף דער וואַך דעם קאַסע־ברע־כער יושקעוויטש, וועלכער האָט, דער־זעהענדיג די אַגענטען, שנעל פערהאַקט די טיר פון אינוועניג און זיך פערבאַ־ריקאַדירט.

אַזוי ווי די פערברעכער האָבען נישט געוואָלט עפענען די טיר, האָבען די אַגענטען געגעבען אַ גרויסע רעוואָל־ווער־סאַלווע.

עס האָט זיך דאַן דערהערט אַ שטי־מע, וועלכע האָט אויסגעשריען: — שיסט נישט, מיר מאַכען אויף!"...

די אַגענטען האָבען אָפּגעשטעלט די שיסעריי, אַזוי ווי אָבער, מען האָט זיי אַלץ נישט געעפענט, האָבען זיי ווידער אָנגעהויבען אַ שיסעריי, וועלכע האָט געדויערט גאַנצע 14 מינוט. ערשט דאַן האָט יושקעוויטש אויפגעמאַכט די טיר.

הינטער קוישען מיט שטענער, האָבען די אַגענטען געפונען בעהאַלטען נאָך דריי "מייסטערס": וואַיצכאָווסקי'ן, וואַלפאָרד'ן און זוואַליגסקי'ן.

נאָכ'ן איבערדרוקען די קוישען, האָבען די אַגענטען געפונען אַ דורכ־גאַנג אין צווייטען שפּייכלער, וואו אין אַ ווינקעל האָט זיך געפונען אַנ'איינ־גאַנג אין קעלער אַריין. ערשט ביי דער ענדע פון קעלער האָט זיך בעוויזען דער איינגאַנג אין טונעל אַריין.

דער טונעל האָט געהאַט 65 צענטי־מעטער די הויך און 55 צענטימעטער די ברייט. ער האָט געפיהרט פריהער אַראָפּ אין דער טיפעניש און דאַן אין דער לענג צום בנין נ' 4 פון גראַפישען אַנשטאַלט, וואו עס געפינען זיך די הויפּט־לאַגער מיט מאַשינען און קלישען צום דרוקען געלד. אין דער זעלבער הילע געפינט זיך אויך אַ צייטווייליגע קאַמער, וואו עס ליגען די זאַפּאַסען פון גע־דרוקטען געלד.

עס האָט זיך דאָרט געפונען איבער 10 מיליאָן זלאָטעס.

דער טונעל האָט שוין געהאַט די לענג 25 מעטער, אַזוי, אַז די איינברע־כער איז פערבליבען דורכצוגראָבען נאָר בלויז 2 מעטער זאַמדיגען ערד, אויף אַריינצוקומען זיך אין דער געלד־דרוקעריי. די דאָזיגע אַרבייט האָט גע־דאַרפט דויערן בלויז אַ האַלבע שעה. אַזוי, אַז ביז פאַרמיטאָג וואָלטען שוין די גנבים געהאַט געלט געוואָרען מיט'ן גאַנצען רויב.

דער טונעל איז געווען פון אַלע זייטען אונטערגעשטעלט מיט בלעטער געהעלעווטע ברעטער און די פּאָד־לאָגע פון פּאָליטירטע ברעטער איז געווען איינגעאָרדנעט אַזוי, אַז עס האָט געקענט זיך דורך איהר שנעל בעגליטשט וואָגאָנעלע מיט'ן זאַמד און וואַהרשיינ־ליך וואָלט זיך אַזוי דורכגעגליטשט שנעל און לייכט די שווערע רויב. איבער'ן טונעל איז געווען דורכגעפיהרט עלעקטרישע איינריכטונג מיט אַ מאָ־טאָר. אויפ'ן מיטען טונעל איז געווען אַ ברייטער און הויכער גרוב, אין וועל־כער די "קינסטלער" פלעגען זיך אויס־גלייכען פון צייט צו צייט די ביינער בעת דער אַרבייט. אַ לופט־פּלומפּ, אַ באַלאָן מיט זויער־שטאָף, אַ לופט־רע־זערוואַר, גאַז־מאַסקעס א. ד. גל. אין די אויגען האָט זיך באַלד געוואָרפען דאָס, וואָס דער טונעל איז אויסגעפיהרט געוואָרען פּונקט אַזוי און מיט די זעל־בע פּרטים, ווי דער טונעל, דורך וועל־כען מען האָט אויסגעפיהרט דעם איינ־ברוך אין "באַנק דיסקאָנטאָווי".

אויף אַרויסצופיהרען דעם רויב זע־נען געווען אָנגעגרייט 12 קוישען און די פאַרבערייטונגען האָבען אָנגעוויזען דערויף, אַז די איינברעכער האָבען זיך געקליבען אַרויסצוטראָגען אויסער געלד אויך געלד־קלישען מיט אַ מאַשי־נעל. אַזוי אַרום וואָלטען זיי געקאָנט אָפּדרוקען דערנאָך מיליאָנען זלאָטעס, וועלכע מען וואָלט נישט געקאָנט אונ־טערשיידען פון די אכת'ע.

די אָבסערוואַציע פון דער פּאָליציי האָט נאָך געהאַט פעסטגעשטעלט, אַז דער פּונקט, וואו די "קינסטלער" פלע־גען זיך טרעפען אויף איבערצוגעבען זיך ידיעות, איז געווען די נאָוואָגראָד־זקער גאַס, נעבען קלויסטער "שוו. באַר־באַראַ" אויך דאָס אָרט איז דעריבער אַרומגעשטעלט געוואָרען דורך אַגענטען.

אַרום 9 אָווענד האָט זיך אָנגעהוי־בען דערנעהנטערן, עלעגאַנט געקליי־דעט, מיט אַ ציגאַר אין מויל, דער "קעניג" ציכאַצקי. מיט גרויס איבער־ראַשונג האָט ער אין דער לעצטער מינוט דערזעהן, אַז ער איז "אַריינגע־פאַלען" און ווען די אַגענטען האָבען זיך צו איהם דערנעהנטערט, איז ער געפאַלען אַ שווער פער'חלשט. מען האָט איהם באַלד מיט אַנ'אויטאָ איבער־געפיהרט אין דער פּאָליטישער־פּאָליציי.

אין איינינע מינוט אַרום איז אָנגע־קומען דער 6־טער שותף, קוואַלא.

דערזעהענדיג די אַגענטען, האָט ער אָנגעהויבען אַנטלויפען און האָט אַרויס־געכאַפּט אַ רעוואָלווער פון סיסטעם "מויזער", אָנהויבענדיג אַ שיסעריי אויף די אַגענטען. די אַגענטען האָבען אויך געענטפערט מיט אַ שיסעריי. נאָך אַ קורצען קאַמף איז קוואַלא געפאַלען אַ שווערליך פערוואונדעטער, בעקומענ־דיג 6 קוילען.

מען האָט איהם מיט אַ דראָזשקע אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל "דז. יעזוס". אויפ'ן וועג האָט דער פערברעכער אָפּ־געזאָגט ווידוי פאַר'ן גלח.

אין דער פּאָליטישער פּאָליציי האָט זיך אָנגעהויבען דער פערהער, בעת וועלכען עס איז געלונגען צו דערגעהן, אַז די געפאַנגענע באַנדע האָט געהאַט אויסגעפיהרט דעם סענסאַציאָנעלען איינברוך אין "באַנק דיסקאָנטאָווי", ווי אויך אַלע לעצטע קאַסע־איינברוכען.

אַלע "קינסטלער" האָבען געהאַט צו־געגרייטע בילעטען מיט דאָקומענטען אויף אַרויסצופאָהרען פון וואַרשאַ אויף דער ריוויערע.

יודישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יודישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> **קופּאָן.**
> יודישע אָפּטיילונג
> פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
>
> צום דערלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יודישע עצה דאַרף צוגעלייגט ווערען דער קופּאָן פון דער לעצטער וואָך, ווען די אָנפראַגע ווערט איינגעשי־קט. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן ווערט קיין ענטפער נישט געגעבען.
>
> גילטיג דעם 31. יולי 1927.

5892. ווערטהיים.
יעדער פּראָקוראָר אָדער ריכטער מוז אינטערוועניר'ען אין פאַל ווען ער דער־וויסט זיך, אַז אויף זיין געביט איז עמיצער אויף אַ נישט געזעצליכען אופן אַרעסטירט געוואָרען אָדער ווערט גע־האַלטען אַרעסטירט אויף אַ נישט בעזו־שטימטן דערצו אָרט.

5893. ל. 43.
פאַר פערקויפען סטעמפעל־פּאַפּיר אָדער סטעמפעל־צייכענס צו אַ טייערע־רען פּרייז דראָהט נישט קיין 3 חדשים אַרעסט, נאָר אַ געלד־שטראָף ביז 100 זל. און דער ענין ליגט נישט אין דער קאָמפּעטענץ פון אורזש. וואַלקי זליכ וואַן אי כפּעקולאַציאָן, ווי מען האָט אייך אינפאָרמירט נאָר פון אורזש. סקאַרבאָווי.

5894. אַ רעכטסקאָנקולענט פון דער זאַכמאַדניע.
אמת ס'איז מאַקע פערהאַן אַזאַ גע־זעץ לויט וועלכען דער געריכטס־וואָזשני איז מחויב איבערצולאָזען אויף דער פּאָליציי־וואַך די אַוויזאַציע אין פאַל, ווען דער אַרויסגערופענער אויף דער פערהאַנדלונג איז נישט אין דער היים און ס'איז אויך נישט פערהאַן קיינער פון זיינע קרובים אָדער שכנים ביי וועמען איבערצולאָזען.
דאָס איז דער אַרטיקעל 65 פון אוס־טאַוו וועגען דער ציווילער געריכטס־פּראָצעדור. דער דערמאָנטער אופן פון דערלאַנגען אַנ'אַוויזאַציע קען אָבער נאָר דעמאָלט אָנגעוואַנדען ווערען ווען דער זעלבער אַרויסגערופענער פער־זאָן איז איינגעמאָלדען אין הויז־בוך.

5895. י. ב־מש.
דער פאָטער איז פעראַנטוואָרטליך פאַר'ן שאָדען, וואָס ס'האָט אָנגעמאַכט זיין מינדעריעהריגער זוהן. פערשטעהט זיך, אַז אויב ר'וועט בעווייזען, אַז ער האָט נישט געהאַט קיין מעגליכקייט צו שטערען זיין זוהן'ס אויסצופיהרענדיגס, שאַט קען ער בעפרייט ווערען פון דער פליכט צו געבען אייך אַנ'ענטשעדיגונג פאַר'ן שאָדען.

5896. פּוחז.
אויב איהר וועט בעצאָהלען ביז דעם טערמין דעם חוב פערלירט דער ענין די גאַנצע שאַרפקייט.

5897. אַ לעזער פון נייע ציגעל. 24.
ערשטענס איז אַ פראַגע, צי ס'האַנ־דעלט זיך וועגען אַ פּריוואַטען חוב אָדער שטייערן. אין ערשטען פאַל אויב דער בעל־חוב פערמאָגט נישט קיין אַנדערע זאַכען קען מען סעקוועס־טרירען אַפילו די איינציגע מאַשין. אין צווייטען פאַל, אויב די מאַשין איז דאָס איינציגע מיטעל צו פערדינען אויפ'ן לעבען און די שטייערן שטאַמען אויך אין שייכות מיט'ן פיהרען דעם דער־מאָנטען אַרבייטס־ווערקשטאַט קען מען די מאַשינע נישט ליציטירען.

5898. א. פון מליבאָרסקע.
די פראַגע צו דעם ענין איז געווע־זען צי ערלעדיגען דאָס געריכט אָדער די אַדמיניסטראַטיווע מאַכט דעצידירט דאָס געריכט.
ווייבאַלד אָבער איהר האַלט, אַז דאָס געריכט האָט נישט געהאַט קיין בע־גרינדעטע מאָטיוון נישט צו וועלען אָננעמען די דערלאַנגטע בקשה קאָנט איהר דערלאַנגען אַנ'אינצידענטאַל־קלאַגע.

2 האַנדווערקער שולים!
דאָס יודישע האַנדווערקערטום, וואָס איז אָרגאַניזירט אינטערעסירט אינ'ם שנעלען אויפבוי פון ארץ־ישראל מוז האָבען זיינע פערטרעטער אויפ'ן קאָנגרעס. קומט אַלע היינט צו די וואַהלען און אונ־טערשטיצט די קאַנדידאַטען־ליסטע אויף וועלכער עס פיגורירט אייער פערשטעהער לאַנגיק אַלעקסאַנדער יאַעל.
שטימט פאַר דער ליסטע פון „עת לבנות" נומער 2

די, וועלכע אַזעוו האָט פעראַטען.

בעאַרבייט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען פון ל. פּראַנט.

(118

נאַפּאַ—אַזעוו—רוטענבערג

די ערמאָרדונג פון גאַפּאָנ'ען איז צוגעגרייט געוואָרען דורכ'ן אינזשיניער רוטענבערג, און די בעציהונג פון אַזעוו'ן צו דער גאַפּאָן־געשיכטע איז זעהר כאַראַקטעריסטיש. צו ל פער־שטענדליכע טעמים איז אַזעוו געווען אויסערגעוועהנליך עמפּ־פינדליך צו יעטוועדע ידיעות וועגען פּראָוואָקאַטאָרען, וואָס האָבען בעציהונגען מיט דער אָכראַנע און מיט די רעוואָלוציאָ־נערען. מיר האָבען שוין געזעהן, מיט וואָסער אונרוהיגקייט אַזעוו האָט מיטגעטיילט ראַטאַיעוו'ן וועגען דעם בעטאָמטען פון דער אָכראַנע, וועלכער האָט זיך געמאָלדען צו זענזינאָוו'ן אין מאָסקווע. יעדער אַנדערער פּראָוואָקאַטאָר האָט מיט זיך פאַרגע־שטעלט פאַר אַזעוו'ן אַ גרויסע געפאַהר, ווייל דער צווייטער פּראָוואָקאַטאָר האָט איהם געקאָנט דעמאַסקירען פאַר דער פּאַר־טיי. אַזוי איז טאַקע געווען אינ'ם פאַל מיט טאַטאַראָוו'ן, וועל־כער האָט בפירוש ערקלערט, אַז אַזעוו איז אַ פּראָוואָקאַטאָר, און נאָר דער געוואַלדיגער אויטאָריטעט פון אַזעוו'ן אין דער פּאַרטיי האָט איהם געראַטעוועט פון טויט, בעת טאַטאַראָוו'ן האָט מען נישט געגלויבט און מ'האָט איהם דער'הרג'עט.

אַזעוו'ס מורא פאַר אַנדערע פּראָוואָקאַטאָרען איז צו זעהן אויך פון פאָלגענדען פאַל: דער אויסלענדישער קאָמיטעט פון „בונד" איז בעוואוסט געוואָרען וועגען אַ רייה סאָציאַל־רעוואָלו־ציאָנערען, וואָס זענען פערהאַפטעט אין דער אָכראַנע. דער בונ־דישער קאָמיטעט האָט וועגען דעם מיטגעטיילט די ס.־ר. אַזעוו האָט אַרויסבעקומען אַ קאָפּיע פון דעם בריף פון „בונד", און האָט זי איבערגעשיקט צו ראַטאַיעוו'ן. אין בריף פון „בונד", אַדרעסירט צו דער רעדאַקציע פון „רעוואָלוציאָנאַיאַ ראָסיאַ", איז געשטאַנען:

„דער פּאָליציי־דעפּאַרטאַמענט האָט אינפאָרמאַציעס וועגען פאָלגענדע סאָציאַל־רעוואָלוציאָנערען: 1. נערמאַן, בעזיצט אַ פּאַס אויפ'ן נאָמען בארָאָן דמיטריעוויטש ניעראַדאָוו, האָט גע־וואוינט אין דער שווייץ, איצט אין רוסלאַנד (אונלעגאַל), האָט זיך „וואַהרשיינליך" אַריבערגעצויגען אויף ניעראַדאָוו'ס פּאַס; 2. מיכאַיל איוואַנאָוויטש סאָקאָלאָוו, האָט געוואוינט אין דער שווייץ אויפ'ן פּאַס פון דייטשען בירגער לודוויג קאָזן, דאַרף אַרויספאָהרען קיין רוסלאַנד; 3. נאָך סאָקאָלאָוו'ן וועלען פאָה־רען (קיין רוסלאַנד): א. גרישאַ, וועלכער האָט די בייגעמען טשערגאָוו, וואַסיליעוואָוו, באַרדזעניקאָ, ב פאָרשט דימיטרי אַלעק־סאַנדראָוויטש כילקאָוו (צוויי וואָכען שפּעטער) און 4. צוויי הוזינעם שפּעטער דער ג. סטודענט פון ניירוסישען לאַנדווירט־שאַפטליכען אינסטיטוט וויעדיעניאַפּין (ער וועט פאָהרען פון דער שווייץ אונלעגאַל) אַ חוץ דעם וול. קאָסאָווסקי".

צו דער דאָזיגער מיטטיילונג פון „בונד" בעמערקט אַזעוו:

„אַט דער דאָקומענט קען אייך קלאָר מאַכען, ווי ווייט ס'איז נישט אין אָרדנונג אין פּאָליציי־דעפּאַרטאַמענט און ווי ווייט מ'דאַרף זיין פאָרזיכטיג, ווען מ'גיט דעם פּאָל.־דעפּ. אינ־פאָרמאַציעס. דאָ אין זשענעווע, אין דער סאָצ.־רעוו. גרופּע האָט דער בריף אַרויסגערופען אויפ'ן געדאַנק, אַז עס מוז זיין אַ פּראָוואָקאַטאָר, וועלכער שטעהט נאָהענט צו אַלע ענינים און דערצו נאָך אַזעלכער, וואָס איז בעקאַנט אויך מיט דער פּאַרי־זער לאַגע, ווייל וויעדיעניאַפּין וואוינט אין פּאַריז.

צי קאָן מען נישט איינאָרדענען אַזוי, אַז די צירקולאַרען פון פּאָליציי־דעפּאַרטאַמענט זאָלען נישט אַריינפאַלען אין די הענד פון די רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס? די פאָלגען דער־פון וועלען זיין, וואָס כילקאָוו, וועלכער ווילט נאָך ביי זיין פאַמיליע אין לאָנדאָן, וועט נישט פאָהרען, ווייל מ'האָט איהם תיכף מיטגעטיילט וועגען דעם דאָקומענט, ווייטער וועט דאָס זעלבע זיין מיט וויעדיעניאַפּין'ען; סאָקאָלאָוו און וואַסיליעוואָוו זענען שוין אין רוסלאַנד, זיי זענען בשלום אַהין געקומען. גער־מאַן פאָהרט די טעג דורך לעמבערג (ריכטיגער — ער האָט גע־זאָלט פאָהרען), נאָר מעגליך, אַז מ'וועט איהם אויפהאַלטען צוליב די מסירות. איך וואונדער זיך באמת, וואָס דער דעפּאַר־טאַמענט קאָן נישט קאָנספּיראַטיוו ערלעדיגען זיינע געשעפטען. גערמאַן וועט נאָך קומען קיין רוסלאַנד וואוינען און זשיטאָ־מיר, וואו ס'זיצט אין טורמע זיין פרוי, וועלכע ער האָט בדעה צו בעפרייען"...

ווען ס'איז קלאָר געוואָרען, אַז גאַפּאָן איז אַנ'אַגענט פון דער אָכראַנע, האָט אַזעוו גענומען שטרעבען מיט אַלע כוחות איהם אָפּצורוימען. דערביי האָט אַזעוו געוואָלט פטור ווערען פון נאָך צוויי מענשען, וועלכע האָבען געקאָנט ווערען פאַר איהם געפעהרליך: פון רוטענבערג'ן און פון ראַטשקאָווסקין גופא.

(פאָרזעצונג קומט).

2 ציוניסטען! 2

אונטערשטיצט די בעמיהונגען פון פרע׳. הייצמאַן בייַ דער שאַפונג פון דער פאַרברייטערטער „יודישער אַגענץ״, העלפט צוציהען אַלע שיכטען פון יודישען פאָלק צום אויפבוי פון ארץ־ישראל!

שטימט פאַר דער ליסטע № 2 — פון „עת לבנות״

נענדיג צוזעהן אין דער היים די דחקות פון איהרע עלטערן.

איידעל גראָספעלד האָט גערעכענט זיך ביסלעכווייז דערשלאָגען צו אַ פּאָסטען, אָפּשפּאָרען זיך עטוואָס געלד און אויב ס׳וועט זיך איהר פרעפען אַ פּאַסענדער שידוך חתונה צו האָבען.

געקימען קיין אַרגענטינע איז זי צוזאַמען מיט אַ פאַמיליע פון זייער שטאָט. יענע זענען אָבער אַוועק אין אַן אַנדער שטאָט און זי האָט זיך דאָ געפונען אַ פריינדין און געלעבט אין אַן אָרים שטיבעל, ערגיץ אין אַ פערוואָרפען געסעל, געפינענדיג בעשעפטיגונג בייַ ביימעל־אַרבייט.

דערוויסענדיג זיך, אַז ס׳איז געקומען אַ לאַנדסמאַן פון בראָד, זענען צו דער פריילין גראָספעלד געקומען מיידלעך און בחורים לאַנדסלייט זיך נאָכפרעגען וועגען זייערע קרובים און עלטערן פון דער היים.

דאָ איז אויך געקומען עמנואל גאָבעס, וואָס האָט זיך פון ערשטען קוק אָן שטאַרקליך פערליבט אין פריילין גראָספעלד. ער האָט תיכף געזאָגט זיינע חברים, אַז ער געהט אויס פאַר דעם מיידעל און געבעטען זיי פערמיטלען וועגען שידוך.

דער בחור האָט אָנגעהויבען צוצושטעהן צום מיידעל מיט זייגע חתונה־פאָרשלאָגען. אָבער דאָס מיידעל, זייענדיג אין לאַנד ערשט עטליכע וואָכען, נישט קענענדיג נאָך דעם מענש, וועלכער וויל מיט איהר פערבינדען זיך אויף אייביג, האָט לכתחילה איהם אָפּגעזאָגט. נאָכדעם איז דערפון געוואָרען שרעקליך פערצווייפעלט און איז אַרומגעגאַנגען ווי אַ מרה׳שחורה׳ניק.

יעדען טאָג פלעגט ער קומען אין שטיבעל פון די מיידלעך און כסדר צו שטעהן מיט זיינע פלענער און פאָרשלאָגען. איידעל גראָספעלד, וועלכע איז געווען אָרים און דערצו דעם בחור נישט געליבט, האָט נאַטירליך נישט געוואָלט דערפון הערען, בעזונדערס, וואָן ער אַליין איז אויך נישט מצהר געווען ווי אַן אָרימער אַרבייטער.

דעם קריטישען טאָג, 7 פריה, ווען די מיידלעך האָבען געענדיגט פרישטיקען און זיך געגרייט צו געהן צו דער אַרבייט האָט זיך פלוצלינג אויפגעריסען די טיר און ס׳איז אַריינגעפאַלען עמנואל גאָבעס.

די מיידלעך האָבען זיך דערשראָקען. ער האָט אויסגעזעהן צומישט. אויף דער פראַגע פון פ. גראָספעלד, וואָס עפּעס פלוצלינג אַזוי פריה אויף אַ וויזיט, האָט ער גאָרנישט געענטפערט, גענומען דרעהען זיך אויפגערעגט אַהין און צוריק איבערן צימערל. די מיידלעך זענען געוואָרען וואָס אַמאָל אומרוהיגער. דאַן האָט זיך פלוצלינג דערהערט אַ שאָס.

ווען די חבר׳טע האָט אויפגעריסען די אויגען, האָט זי דערזעהן, ווי איהר פריינדין גראָספעלד ליגט שוין אויף דער ערד און איידער זי האָט בעוויזען אַ געשריי צו טון, האָט זיך ווידער אַמאָל דערהערט אַ שאָס און דער ענגלישער געליבטער איז געפאַלען פון זיין אייגענער האַנד טויט אויפ׳ן אָרט.

2 ציוניסטען! 2

העלפט קאָנסאָלידירען אַלע כוחות אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע פאַר אַ געמיינזאַמער פּראָדוקטיווער אַרבייט לטובת דעם אויפבוי פון ארץ ישראל!

שטימט פאַר דער ליסטע № 2 — פון „עת לבנות״

Przezorna gospodyni używa tylko mydła „Jeleń-Schicht"

Tanie przez swą wydajność

טראַגישער מאָרד און זעלבסטמאָרד פון אַ יודישען עמיגראַנט אין בוענאָס־איירעס.

אין בוענאָס־איירעס האָט פּאַסירט אַ שוידערליכע ליבעס־טראַגעדיע מיט צוויי יונגע מענשען, וואָס האָט אויפגערודערט אַלע אימיגראַנטען קרייזען און אַרויסגערופען אַ גרויסען אויפרעגונג צווישען דער דאָרטיגער יודישער בעפעלקערונג.

אַ בראָדער יודישער בחור האָט דער פון אַ יודיש מיידעל פון דער זעלבער גאַליציאַנער שטאָט און דאָרטען זיך אַליין דאָס לעבען גענומען.

עמנואל גאָבעס, 26 יאָהר אַלט, איז אָנגעקומען קיין אַרגענטינע בערך מיט צוויי יאָהר צוריק. ער האָט זיך דאָ אַ געוויסע צייט געפּלאָגט און געמאַטערט, ווי דער שפּריכוואָרט פון אַלע „גרינע״. לעצטענס האָט ער זיך דאָך אָבער דערשלאָגען צו אַ פּאָסטען אַלס אָנגעשטעלטער אין אַ געשעפט און ס׳איז איהם נישקשה׳דיג געגאַנגען.

גאָבעס האָט אָנגעהויבען טראַכטען וועגען חתונה האָבען און פיהרען אַ פאַמיליען־לעבען. זייענדיג פון דער נאַטור אַ שטילער און צוריקגעהאַלטענער מענש האָט ער אויסגעמיטען צו פערברענגען צווישען זיינע לאַנדסלייט און זיין איינציגער טרוים איז געווען צו נעמען זיך אַ סימפּאַטיש מיידעל פון דער „היים״ און חתונה האָבען, כדי מסוּר צו ווערען פון זיין איינזאַם לעבען.

מיט אַן ערך 5 וואָכען צוריק איז אַהערגעקומען אַ מיידעל פון בראָד, איידעל גראָספעלד, 25 יאָהר אַלט, וואָס האָט זיך געלאָזט אין ווייטען אַרגענטינע אַהין אַ קרוב און גואל. נישט קאָ-

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

(ראָמאַן).

(76

„אפשר האָט ער אַ מוטער — האָט באַלדיראָוו ווייטער געשריבען — אַ מוטער וואָס וואַרט אויף איהם, וואָס קוקט איהם אויס, פּונקט ווי איך בענק נאָך מיינע קליינע קינדערלעך. ס׳קאָן זיין, ער האָט אַ כלה, וועגען וועלכער ער טראַכט, און צו וועלכער ער שרייבט אָפט בריף, פּונקט ווי איך טראַכט און שרייב צו מיין טייערסטער קאַטיאַ.

און איך דאַרף עס זיין די סיבה דערפון, וואָס ער וועט זיך שוין מיט זיי מעהר נישט זעהן — קיינמאָל אין לעבען נישט!

„וואָרום אין גרונד גענומען, וועל איך דאָך זיין די סיבה פון זיין טויט, ווייל איך וועל דאָך קאָמאַנדירען מיט די זעלנער, וואָס וועלען איהם דערשיסען. איך האָב אויך דער ערשטער געזאָגט דעם פּאַרוטשניק, אַז אין ברונען געפינט זיך אַ פרייער שיסער. ס׳איז שווער וועגען עפּיס שכל׳דיג צו טראַכטען, ווען מען שטעהט אונטער אַ האָגעל פון קוילען. פילוויכט איז אַזאַ זיין אַנשיקעניש, וואָס פערנאַרישט און צורייצט. ווען עס פּאַסירט איצט, אַ שטייגער, וואָלט איך אַזוי נישט געהאַנדעלט; איך שווער דיר, מיין טייערע קאַטיאַ!

„איצט, פערשטעהסטו שוין, מיין ווייבעלע, פאַרוואָס איך האָב עגמת נפש צוליב דעם, וואָס דער יונגער בחור וועט מוזען פריהצייטיג שטאַרבען...

און — ווידער געדענקט, מיין דאגה!... ווען מיט איין אָוו-סטריאַק זיין ווענינער אויף דער וועלט. דאָס האָבען זיי דאָך אַליין אָנגעמאַכט די מלחמה. זיי זוכען נאָר, ווי צו קריגען זיך, ווי איינצורייסען וועלטען. איך מיין אָבער, אַז צווישען זיי קאָן מען אויך געפינען אָנשטענדיגע מענשען, ווי צווישען אונז...

ווען איך וואָלט געוואוסט זיין אַן׳אַפּיציר, וואָלט איך זיך נעגעבען, אַז מ׳זאָל דעם געפאַנגענעם פריילאָזען. איך וויל זיך אָבער נישט אַריינמישען אין אַזעלכע זאַכען, וואָס קערען זיך מיט מיר נישט אָן.

„איך בין אַ נאַר, טייערע קאַטיאַ, וואָס איך בעשרייב דיר דאָס אַלץ. אָבער — ס׳איז מיר לייכטער, אַז איך שרייב אַראָפּ פון האַרצען...

„ווען איך וואָלט איהם, צום ביישפּיל, אויף אַ וואָס־ערנישט־איז אופן גערעטעוועט, וואָלט איך זיך שטאַרק געשפּאָרעט צו דערשיסען אַנדערע צוויי עסטרייכער, און מיין חוב פאַר׳ן באַטיושקאַ וואָלט געווען אין אָרדנונג״.

נאָך מיטאָג האָט זיך דאָס גאַנצע רוסישע מיליטער אין דער נאָהענטער סביבה געשטעלט אונטערן ביקס, ווייל ס׳איז אָנגעקומען דער גענעראַל־שטאַב.

דער וויזיט פון׳ם גענעראַל־שטאַב צוזאַמען מיט׳ן פּאַראַד האָבען געמאַכט אַ שטאַרקען איינדרוק אויפ׳ן אונטער־אָפיציר באַלדיראָוו.

ער איז געווען אַ זעהר גוויסענהאַפטער זעלנער, און געהאַט שטאַרק מחד און דרך ארץ פאַר „נאַטשאַלסטווע״, — וואָס האָט מיט איהם בעהערשט.

ווען ער האָט זיך נאָכ׳ן פּאַראַד צוריקגעקעהרט אין דער פאַבריק, האָט ער בעהאַלטען די ביקס, איז אַוועק אין זיין שלאָף שטוב, און אַרויסציהענדיג זיין אַכרוגות־העפט פון אונטערן קישען, האָט ער פערשריבען פאָלגענדעס:

„איך האָב לאַנג אַריינגעטראַכט אין דעם, וואָס איז לעצטענס געשעהן. איך וואָלט באמת געוואָלט און געקאָנט אָהן שום גרויסע מניעות אומקעהרען די פרייהייט דעם געפאַנגענעם, דער געדאַנק איז מיר באמת זעהר געפאַלען. אין גרונד גענומען, וואָלט דאָך דאָס אָבער געווען — אַריינמישען זיך אין פרעמדע עסקים, און איך וואָלט דערנאָך געקאָנט האָבען אַ גרויסען פּסק. מילא, זאָג איך זיך אָפּ פון דעם געדאַנק, און דער געפאַנגענער וועט מוזען שטאַרבען״.

אַרויסטראָגענדיג דעם דאָזיגען אורטייל, האָט זיך איוואַן באַלדיראָוו גענומען צו רויכערען די מאַכאָרקע־פּאַפּיראָסען איינעם נאָכ׳ן אַנדערען; און ווען ער האָט זיך שוין געהאַט לרוב אָנגערויכערט, האָט ער זיך אויסגעצויגען שלאָפען אויפ׳ן מאַטראַץ, נישט קוקענדיג דערויף, וואָס עס איז נאָך געווען העלער טאָג. באַלדיראָוו האָט אָבער ליב געהאַט „איבעריגען טאָג צו מאַכען אַ נאָכט־קיפּעק״, ס׳איז איהם דערפון צוגעקומען געזונד, און אַגב מאַכען האָט זיך איהם אָפט געחלום׳ט די ווייטע היים מיט ווייב און קינדער, מיט די ברייטע היימישע פעלדער...

ס׳איז אַדורך אַ גוטע שעה, און ווען באַלדיראָוו האָט זיך אויפגעכאַפּט, איז געשמאַק געצויגען זיך מיט׳ן גאַנצען קערפּער, איז אַריין אַ זעלנער, און געמאָלדען איהם עפּיס שטיל.

אויף באַלדיראָוו׳ס פּנים האָט זיך אויסגעמאָלהט גרויס פערוואונדערונג.

ער איז אַראָפּגעשפּרונגען פון מאַטראַץ און זיך אָוועקגעזעצט.

דער זעלנער איז אַרויס.

אין אַ ווייַלע אַרום האָט זיך אויף די טרעפּען דערהערט אַ שאָרכען פון אַ פרויען־קלייד.

אין צימער איז אַריין יהודית; זי איז אָבער געווען אַזוי אַנגעשוואָכט פאַר גרויס צורודערונג, זי האָט אַזוי געציטערט, אַז זי האָט זיך געמוזט אָנשפּאַרען אין וואַנד.

— גוט מאָרגען, פריילין! — האָט זי באַלדיראָוו בעגריסט.

יהודית האָט עפּיס אַרויסגעשטאַמעלט עטליכע ווערטער, וועלכע דער אונטער־אָפיציר האָט נישט גוט דערהערט און נישט פערשטאַנען, ווייל זי האָט גערעדט זעהר שטיל.

— וואָס ווינשט איהר, פריילין?

יהודית האָט זיך אָנגענומען אַ כח. באַלדיראָוו האָט דאָך לחלוטין נישט געהאַט דעם אויסזעהן פון אַ שלעכטען מענשען. זי האָט זיך דערמאָנט, ווי פערלע האָט אָנגעמאָלט אַ זאַך געטון, לאַנגזאַם:

— ס׳איז נישט זיין שולד, וואָס ער איז אַ פאָניע... קודם כל ליידט ער דאָך אַליין דערפון...

(פאָרטזעצונג קומט).

Dr. med.
W. Eychner
פרויען־קראנקהייטען
און אקושעריע
זנערושער 11 טעל. 14-72
נעמט אן אין דער ליעטשניצע
פעטריקאווער 294 פון 12—1
פוטער און דער היים פון 8-5 אוו.

הילפסדעטאנישע
קורסען
פאר שוואכבעגאבטע און
שווערערציהבארע קינדער,
שפראכשטערונגען (שטאמלען,
פויגשטימכהכם)
Dr. med. A. Szmirgeld
נערוון־ארצט.
עלעקטריזאציעס,
ליכטהיילבעהאנדלונג.
CEGIELNIANA 5,
tel. 51-89
קאנסולטאציעס פון 5 — 7 אווענד.

Dr. med.
BRAUN
פאלודניאווא 28
טעלעפאן 40-26
ספעציעל־ארצט פאר הויט און
ווענערישע קראנקהייטען און
טעכנער - שוועבע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ־ליכט
(האר־אויספאל)
נעמט אן פון 9—12 פרימ
און פון 5 — 8 אווענד

Ogłoszenie.

Magistrat m. Łodzi ogłasza konkurs na wykonanie robót brukarskich w ilości około 13.500 mtr. kwadratowych.

Termin nadsyłania ofert według wzoru, który otrzymać można w Wydziale Budownictwa, Oddziale Komunikacji, upływa dnia 2 sierpnia 1927 r. o godz. 13-ej.

Warunki konkursu, warunki ogólne i techniczne na wyżej wymienione roboty przeglądać można w Wydziale Budownictwa Plac Wolności 14, III piętro. pokój № 53, poczynając od dnia 28 lipca 1927 roku codziennie pomiędzy godziną 10 a 13-tą.

Łódź, dnia 27 lipca 1927 roku. 667

געז. „אינטערנאט פאר יוד. קינדער און פערמע און העלעניבעס (נמינע ראדאגאשטש)".

מאנטאג, ד. 8 אויגוסט 1927, 7 א זייגער אווענד וועט פארקומען אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין לאדז, צעגעלניאנא 4 די יעהרליכע

אלגעמיינע פערזאמלונג

פון די מיטגלידער פון אויבער געזעלשאפט, מיט'ן פאלגענדען סדר־היום:

1) ערעפענונג פון דער פערזאמלונג, 2) וואהלען פון א פרעזידיום פון דער פערזאמלונג, 3) דין וחשבון פון דער פערוואלטונג און פון דער רעוויזיר קאמיסיע, 4) בעשטעטיגונג פאר דער פערוואלטונג צו נעהמען א בוי־הלואה פון דער באנק פאר מלוכה ווירטשאפט, 5) בעשטעטיגונג פונם בודושעט פאר'ן 1927, 6) קויף פון נייע פלעצער, 7) ענדערונג פו געוויסע פונקטען פון די סטאטוטען, 8) וואהלען פון א נייער פערוואלטונג און רעוויזיר קאמיסיע, 9) פריי אנטראגען.

אינ'ם פאל, אז ס'וועט נישט ערשיינען צו דער צייט די פארגעשריבענע, דורך די סטאטוטען צאהל מיטגלידער, וועט די אלגעמיינע פערזאמלונג פארקומען צום צווייטען טערמין, דעם 22 אויגוסט ד. י. אינ'ם זעלבען לאקאל, 7 א זייגער אווענד, און וועט זיין בעשלוס־פעהיג, ניט קוקענדיג אויף דער צאהל ערשינענע מיטגלידער. 677

די פערוואלטונג.

1845 גענעראל־פערטרעטער אויף לאדז:
S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

יור. י. אינפעלד
42 וואסכאדניא 42

SPLENDID
20 נארוטאוויטשא 20

9-טער 2-שעה'דיגער שלאגער-פראגראם!

די נייעסטע פראדוקציע פון די פערמייניגטע פילם־פאבריקען FANAMENT פון יאהר 1927/28

1) # דיר לידען פון א יתומה

געגענווערטיגע פאסצינירענדע דראמע אין 10 אקטען.
קאנצערט - שפיל. .·. פראכטפולע אויסשטאטונג.
טראגעדיע פון א יונגע יתומה. די מאלטער פון א מיליאנער ווערט א קאבארעט־טענצערין. דער פאטער גיט זי אריין אין אן אויסבעסערונגס־הויז.

2) # פאר איין פרוי

גרויסער עראטישער פילם אין 10 אקטען. — — — — — — — — — אין די הויפט־ראלען
Alice Joyce i Adolf Menjou
ענגלישער אפיציר ווערט קאמפראמיטירט און בעזייטיגט פון דער ארמעע. די כלה רייסט מיט איהם איבער די בעציהונגען. דער שונא פאלט אין קריג. די נקמה.

סימפאנישער ארקעסטער אונטער דער דיר. פון א. משורנאוויטש. .·. דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט. .·. פון 1½ ביז 4 זייגער די פרייזען פון אלע פלעצער 50 גר. און 1 זל.

POSZUKUJĘ
w centrum miasta mieszkania, składającego się z 6 do 8 pokojów na I lub II piętrze, pożądany ogródek w podwórzu Oferty do redakcji „Najer Folksblatt" sub. „W S 5." 666

Hurtownia Włókiennicza
poszukuje zdolnych fakturzystów. Kilkuletnia praktyka pożądana. Oferty sub. „W. S. 5." do redakcji niniejszego pisma

Dr. MICHAŁ LIPSKI
Wschodnia 65
(Piotrk. 46) tel. 3-51
הויט. וועגערישע קראנקהייטען
און מענער־שוועכע
צוריקגעקעהרט
און נעהמט אן פון 2—5 נאכם.
און פון 7—9 אין אווענד.

Dr. HIERONIM
REITTROWSKI
Ewangelicka 1
צוריקגעקעהרט
און נעהמט אן פון 3—4 נאכם.
671 און פון 7—8 אווענד.

קוואליפיצירטע
שטאפיערינס
אויף דיפס־פאלבענס
קאנען זיך מעלדען אויף
פיעטריקויער 44 ביי
ז. ל. בערשטיק
און נארדהינד.

קויפט מעבעל

נישט קיין
בעסער איהר איבערצייגט אייך נישט, אז אין מין
מעבעל־געשעפט
גדאנסקא (דלוגא)
44 Ch. ŁAZNIK
נור ביי מיר קענט איהר מעבעל שעהנסטע און ביליגסטע
קויפען פערשידענע
בעמערקונג: איך קויף אויך פערשידענע מעבעל, דיוואנעם, פעלצען, ניי־מאשינען, מאמאוארען א. א. וו.
איך צאהל די העכסטע פרייזען. קומט און איבערצייגט אייך.

פאבריק פון
ווישראנדעלען
ווי אויך גאלוואנישע
בראנזיר־אנשטאלט
מ. לידער, לאדז
צעגעלניאנא 33. טעל. 53-41
נעהמט אן אלערליי בעשטעלונגען ווענדע
צו איבערגילדען, פערזילבערן,
ניקלען, בראנזירען און אקסידירען.
עס ווערען אויסגעפיהרט אלערליי
רעפעראטורען פון פערשידענע מע־
טאלענע און זילבערנע געגענ־
שטענדע, פינקטליכע אויספיהרונג.
גוט און ביליג מיט א גאראנטיע פאר דויערהאפטיגקייט. 648

אין דער לעצטער גרופע, וואס ווערט היי־יאהר ארויסגעשיקט, דעם 19־טען אויגוסט אויף דער
יודישער קינדער - הייל - קאלאניע אין ציעכאצינעק,
זענען נאך פאראן 15 פריי ע נעצאלטע פלעצער.
איינשרייבונגען ווערען אנגענומען טעגליך
אויסער שבת אין ביורא פונ'ם אינטערנאט
„העלענובעק", לאדז, שענקעוויטשא 3/5,
פון 10—2 פארמ. און פון 4—8 נאכם. 648

צו שטרייכען פוסבאדען, פענסטער און טירען
איז די בעסטע אייל־ און לאק־פארב
„ALBALIN"
הארט און טרוקענט שנעל צו בעקומען נאר ביי
KOSEL i S-ka
הויפט־לאגער
פשעיאזד 8, טעל. 11-21
פיליע: פעטריקאווער 98, טעל. 15-62.

און קויפט און פערקויפט
מעבעל
ווישנעס, פעלצען, ניי מאשינען, גארדעראבען, סאמא־
ווארען א. ז. וו. און צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19
(דזיעלנא)
אין מעבעל־געשעפט, (מיזואל־וואוינונג שענקעוויטשא 29)
ביי מיר איז שטענדיג דא פארט. געגוצטע מעבעל
און גוטען צושטאנד צו פערקויפען. 1339

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?
פארוואס לויפט יעדער אין ביורא פיעטריקאווער 17?
ואמרת אליו, זאלסטו איהם זאגען
— אז אין דעם ביורא —
17 פעטריקאווער 17
2־טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאדניא 52, האט
מ'חברים ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביזנעס לויט'ן
אוגספעזי, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף
אלע שטעדט און דערפער, אפעלאציעס, אפאזיציעס,
אדוואלאניעס, רעקורסען, הענגען פעטער און קאסי־
סיסאריאט־רזשאנדו, ביטעס העגען דירה און אנגשטעל
ראזיטעמשי און אין אלע פעליציי־בעצירקען, שותפות־
אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס,
אקטען דעראטוניעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך
איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.
רעכס־קאנסולענט י. מאנעלא,
פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52
שנעל, רעעל און ביליג!

רעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד

ד"ר וואליניעצקי	געז. האלז, אויערן־קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער־קראנקהייטען	12—9½ 5—4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	1—11
ד"ר לוביטש	אויגען נערווענקר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאלדבלאט	אויגען־קראנקהייטען	2—12.88
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	— 1
ד"ר בערנשטיין	פרויען און געבורטס־הילף	4—5

פאנקציאנירען, עלעקטריזאציע, עלעקטריזאציע. אויף פארלאנג — ויזיטען אין שטאט. — און לאבאראטאריום מערקן אנגענומען אלע ערט אנאליזען, אי אורין, פלעגמע און בלוט. 2130
אימפונגען געגען שקארלאטין.
בייַ דער לעטשניצע איז בעקאנט בעטרעטן א
דענטיסטישער קאבינעט
עס נעהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן־ארצט	10 — 2 נ"מ.
ד"ר לאזשינסקא סמאראגאלסקא	צאהן־ארצט	7—3

קינסטליכע ציינער, קראנען, פלאמבען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך שבת געעפענט.

צאהן־ארצט LEKARZ-DENTYSTA
St. GELBERG
זאכאדניא 15, טעל. 31-08
היילט גאנץ שמערצלאז צייהן און מויל־קראנקהייטען, צאהן־ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט־בעשטראהלונג, ספעציעלער לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אן פון 9—12 פארמיטאג און 3—7 אין נאכמיטאג. ביליגע פרייזען. 1481

Za Wydawnictwo „Najer Folksbblat", spółdz.. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman